

MAGYAR LAPOK

Főszerkesztő és szerkesztésért felelős:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R.-T.**
Felelős igazgató: **FOLLMANN GÉZA**
Törvényeszkü bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyáriás Elemér**

Hitler németbirodalmi vezér és kancellár két és félórás beszédben válaszolt Roosevelttávíratára

Kifejtette Németország eddigi törekvéseinek irányát. A német nép ellen elkövetett igazságtalanságok jóvátétele volt a főcél.

A nemzetközi feszültség igazi oka a gazdasági fölényben lévő hatalmak féltékenysége a tengelyhatalmak ellen

Berlinből jelentik: A német birodalmi gyűlés történelmi jelentőségű ülését péntek délelőtt 12.10 órakor nyitotta meg Göring vezértábornok, a birodalmi gyűlés elnöke. Megnyitó szavaiiban megemlékezett a birodalmi gyűlés legutóbbi ülése óta elhunyt birodalmi gyűlési tagokról. A továbbiakban felsorolta azoknak a birodalmi képviselőknek a nevét, akiket a nemrég visszacsatolt Memel-vidékről, valamint Cseh- és Morvaországból neveztek ki a gyűlés tagjainak. Felsorolás után a birodalmi gyűlés nevében üdvözölte az újonnan kinevezett képviselőket.

Ezután Hiller birodalmi vezér és kancellár emelkedett szólásra hatalmas taps és éljenzés közepette. A Vezér azzal kezdte beszédét, hogy Rooseveltt, az Egyesült Államok elnöke a közelmúltban táviratot intézett hozzá, amelynek különleges tartalmát mindenki ismeri. Ennek a táviratnak nyilván az volt a célja, hogy a tekintély-államokra hártsa a felelősséget egy esetleges háború kitöréséért.

— Erre a táviratra — folytatta Hitler, — most én adom meg a választ, hogy a birodalmi gyűlésnek módjában legyen azt el is fogadnia. Mindenekelőtt hálát adok az isteni Gondviselésnek azért, hogy az én vezetésem alatt megadta a német népnek a fölemelkedést, valamint azért, hogy az utóbbi hónapok számunkra oly fontos sikereit vér nélkül érthettük el. Soha sem volt más céloim, mint az, hogy kiharcoljam a német nép egyenjogúságát és megteremtsem ennek a népnek az egységét befelé és kifelé egyaránt. Nem akartam mást, mint jóvátenni azt, amit mások erőszakkal elrontottak. Soha sem tettem még olyan lépést, amely más nép jogaiba ütközött volna, csupán a más népek által a mi jogainkon ejtett sérelmet igyekeztem orvosolni.

Német jog, ami megvolt már Amerika fölfedezése előtt

— A mai német birodalomban nincs egyetlen olyan terület sem, mely ne tartozott volna már ősidőktől fogva Németországhoz. Ezek a területek már akkor németek voltak, amikor Amerika még föl sem volt fedezve. Huszonegy évvel ezelőtt,

amikor a véres világháború véget ért, millió és millió ember bizakodott és töprengett azon, hogyan lehetne megteremteni azt a valóban igazságos békét, mely egy új háború lehetőségét már eleve kizárja. Én mint egykori frontkatona nyugodtan állíthatom, hogy milliók és milliók azért harcoltak, hogy becsületos és emberséges béke jöj-

A francia-német feszültség felújulásának nem Németország az oka

Hitler kancellár a továbbiakban a következőket mondotta:

— Soha sem fogjuk követelni Franciaországtól, hogy Elzászlotharingiáról lemondjon, annak ellenére, hogy az német terület. Különösen találok azonban, hogy Németországnak ezt az ismételt, gavalléros kijelentését a francia államférfiak egészen természetesnek találják. Ezeket a kijelentéseket, soha sem azért tettem, mert félünk Franciaországtól. Egyáltalában nekem, mint egykori harctéri katonának semmi okom nincs arra, hogy féljek. A Saar-vidék esetében ezzel szemben kezdettől fogva nem hagytam kétséget az iránt, hogy annak vissza kell térnie Németországhoz. Ha Németország ismételt gavalléros kijelentései ellenére mégis újból feszültség állott be a két nép között, annak nem Németország az oka, hanem azok, akiknek érdekében áll a nemzetközi feszültségeket állandóan szítani és felszínen tartani. A Németországtól északra lévő államok egyik sem állíthatja azt, hogy német részről bármikor is fenyegetve érezte volna magát állami szuverenitásában. Hollandia, Belgium, Dánia ismételt kijelentették, hogy semlegesek kívánnak maradni és ezt Németország teljes megnyugvással veszi tudomásul. Arra nézve, hogy Olaszországot, Magyarországot vagy Jugoszláviát fenyegetné német részről bármilyen veszély, még választani is fölösleges, hiszen mindenki előtt ismeretesek azok a kapcsolatok, amelyek Németországot Olaszországhoz, Magyarországhoz és Jugoszláviához fűzik.

Ausztria csatlakozása és a cseh kérdés rendezése

A Vezér ezután felsorolja különböző lépéseit, behízyonítva, hogy soha sem tett semmit, ami ellentétben állana kijelentéseivel. Ausztria esetében csak azt tette, ami a történelem és a fejlődés természetes rendje volt. Az a 7 és félmillió osztrák előbb megkapta az önrendelkezési jogot és csak azután tért vissza a Német birodalomba.

Ami Csehországot és Morvaországot illeti, ez a terület évszázadok óta német népi terület. En-

jön végre létre és ebben a békében a népek egymással barátságban együtt működhetnek. Az első nagy hibát a békeszerződések megalkotásánál követték el, amikor azokat olyan emberek készítették el, akik maguk sem vettek részt a háborúban. A békeszerződések megteremtői 150 millió embert fosztottak meg attól, hogy saját sorsukról intézkedjenek.

— Egyet azonban nem értek el ezek az államférfiak: Nem érték el azt, hogy a Középeurópában élő népeket véglegesen megsemmisítsék. Ugyanezek a békeszerződésgyártó politikusok Németországtól minden gyarmatát elvették és a német népet arra kényszerítették, hogy 140 ember zsufoldójék össze egy négyzetkilométernyi területen. A békeszerződést annak idején Németország aláírta, mert bízott a demokráta államok vezetőinek a szavában. Nyomban a békekötés után azonban megkezdődött a maguk aknamunkáját: A népeket egymás ellen uszították, hogy ezt a háborús pszichozist állandóan felszínen tartsák. Ebben a mesterkedésben elsőrendű szerepe volt a nemzetközi sajtónak. A békeszerződések következménye elsősorban az volt, hogy a német nép az önbizalmát veszítette el. Hogy ebből a káros lelkialapothól a német népet sikerült újra talpraállítani, az — nyugodtan állíthatjuk — ma már történelmi tény.

— Most a birodalmi gyűlés előtt főként külpolitikai célkitűzéseimet kívánom ismertetni. Tudom azt, hogy Középeurópában tökéletes igazságot néprajzi alapon nem lehet szolgáltatni, de meg vagyok győződve arról is, hogy kompromisszum formájában minden vitás kérdést meg lehet oldani. A párizskörnyéki békek sem a népek igazi érdekeit sem a gazdasági szempontokat nem tartották szem előtt.

nek az országnak a fővárosa valamikor német császári székhely volt és magának a cseh népnek is a történelem folyamán mindig szoros vagy kevésbé szoros kapcsolatai voltak a német néppel. Valamikor ezen a területen a cseh és a német nép harmonikus együttműködése természetes dolog volt. A világháború után a demokráta népek aknamunkája következtében megkezdődött ezen a területen a német lakosság gazdasági, politikai és kulturális háttérbe szorítása. Ez az egész államalakulat csak a nemzetiségek erőszakos megnyomortításával tudta fönttartani magát. A bolsevista propaganda Csehországot hidként akarta fölhasználni az orosz birodalom és Középeurópa között, természetes tehát, hogy ennek a mesterségesen fenntartott alakulatnak meg kellett szünnie. Míg Németország gyenge volt, addig a Csehországban élő 4 és fél millió német elnyomtatását ölbe tett kezekkel kellett nézni. De Németország új fölemelkedésével és megerősödésével természetesen ez az állapot tovább nem maradhatott.

A csehszlováklal tűzfészek megszüntetése

Természetes az is, hogy a csehországi német kisebbség kérdésének felvetésével egyidőben a többi középeurópai nemzetiség kérdése is felszínre került. Egyébként itt kizárólag a Közép-Európában élő nemzetiségek kérdéséről volt szó és nem a nyugati nagyhatalmak érdekeinek kérdéseiről. Csehszlovákia nem volt egyéb, mint a nyugati demokráciák háborús támadási területe Németország ellen. Ez legvilágosabban a francia légügyminiszter jelentéséből derül ki, aki repülőbázisként kívánta felhasználni Csehszlovákiát a német ipari vidékek megsemmisítésére. Természetes volt tehát, hogy Németországnak ezt az ellene irányuló

hadirepülőket kellett osztatnia. Egyáltalán nem a gyűlölet diktálta a március 15-én tett német lépést, hanem a német nép legértelmesebb érdekei. Ha azoknak, akik ezt a torzszöveget létrehívták, sikerült volna végül céljaikat elérniük, az a végső cél egész bizonyosan Németország föntétele lett volna. Amikor tehát Németország ez a tűzfészket eltaposta, nemcsak a maga érdekében, hanem a cseh nép érdekében is cselekedett, mert magát és a cseh népet is megmentette a pusztulástól.

A müncheni egyezmény Nem tartozik Angliára a középeurópai kérdés. Az angol-német viszony elromlása

Hosszasan ismertette ezután Hitler Benes megismerkedését, melynek célja az volt, hogy Németországot mindenáron háborúba sodorja, majd így folytatta:

— Biztosíthatjuk a nyugati demokráciákat, hogy ma Németország olyan erős, hogy nincs a világon az a hatalom, mely vele albanhatna és Németország egységét megbonthatná. Ha ma a nyugati demokráciák világában azt a jelszót hangoztatják, hogy „soha többé München”, ez csak azt mutatja, hogy nincs érzékük arra, hogy fontos kérdéseket békés úton intézzenek el. A háborús uszítók minden áron vért akarnak látni, persze nem a maguk vért, hanem a mások vért, hogy aztán ők maguk minél jobb üzleteket tudjanak csinálni. Egyébként a nyugateurópai ugynevezett demokráciák nélkül középeurópai kérdéseket nagyon egyszerű volna megoldani.

A vezér és kancellár ezután utalt a müncheni egyezmény alapján előállított rendezésekre. Hogy ez jól és helyesen történt-e, arról a jövődők fognak dönteni. De bárhogyan is állna a dolog, az az egy bizonyos, hogy a cseh kérdésben Angliának nincsen joga bírálatot mondani. Ez a kérdés nem Angliára tartozik éppen úgy, mintahogyan az ír kérdésbe Németországnak nincsen beleszólása. Hasonlóképpen nem tartozik Angliára a középeurópai kérdés sem.

— Anglia, — folytatta Hitler, — hiába tesz nekem szemrehányást, hogy a müncheni megállapodást nem tartottam be. Az, amiben mi Münchenben Chamberlainnal megállapodtunk, az nem a középeurópai problémákra, hanem egyedül olyan kérdésekre vonatkozott, amelyek csak Németországot és Angliát érintették. Ha azonban Chamberlain úr azt mondja, hogy a müncheni egyezményt mi megsértettük és hogy az nem létezik többé — ezt is tudomásul vesszük.

— En magam egy becsületes német-angol együttműködésnek a híve vagyok. Nemesak azért, mert a két nép között rokonság áll fenn, hanem azért, mert egyéni érzelmeim is ezt diktálják. Az angol nép kétségtelenül gazdasági téren óriási szervező-munkát végzett világszerte. Ennek a hatalmas munkának én vagyok a legnagyobb bámulója. En a magam részéről feltétlen híve vagyok egy Anglia és Németország közötti örökös együttműködésnek, de ennek a feltétele az, hogy az angolok végre értesék meg: nemesak brit érdekek vannak a világon, hanem német érdekek is. Az angol nép hatalmas világbirodalommal rendelkezik. Egykor nagy birodalom volt a német is. De jöttek a belső harcok és akkor kezdődött meg a brit világbirodalom fölénye. Ma azonban tudja meg minden angol, hogy mi nem élünk abban a tudatban, hogy alacsonyabb rendűek vagyunk az angoloknál.

Angol-német egyenranguság. Vissza a gyarmatokat!

— Anglia kétségtelenül sok nagy embert adott a világnak, — mondotta Hitler, — de Németország sem kevésbé. Nem vagyunk tehát hajlandók továbbra is elfogadni azt a beállítást, hogy mi alá vagyunk rendelve az angol szempontoknak. Csak a teljes egyenlőség alapján vagyunk hajlandók együttműködni. Ha valaki kétségbevonná a mi egyenranguságunkat, meg vannak az eszközeink arra, hogy ennek a tételenek az ellenkezőjét bebizonyítsuk.

— Kezdetől fogva az Angliával való békés együttműködés híve voltam. Ezt bizonyítja az is, hogy ajánlatot tettem a tengeri haderők kölcsönös szabályozására. Minden jel arra vall azonban, hogy Anglia életkérdésnek

tól. Németország a cseh népet népi jellegében soha sem fogja bántani, azt mindig tiszteletben fogja tartani.

Még 1938 márciusában is az volt a meggyőződése, hogy Közép-Európában a kisebbségi kérdést egy fokozatos békés fejlődés útján meg lehet oldani. De ekkor megkezdődött Benes közismert aknamunkája, mely Németország erélyes közbelépését elkerülhetetlenül szükségessé tette.

tartja, hogy Németországgal háborút viseljen. Nem hagyhatok kétséget abban a tekintetben, hogy ezen a ponton elsősorban a német gyarmatok kérdése áll előtérben. Kijelenthetem,

A Memel-vidék és a balti államok Az eddigi német-lengyel egyezményt Németország semmisnek tekinti, de hajlandó új megegyezésre

Hitler vezérkancellár ezután ismertette a Memel vidék multját és visszatérésének körülményeit s kijelentette, hogy itt sem kért egy négyzetkilométernyi területtel sem többet, mint amennyit tőle elvettek. A továbbiakban a birodalmi vezér és kancellár vázolta Németországnak a szomszédállamokkal való viszonyát.

— A balti államokban — mondotta — Németország a legerősebb gazdasági együttműködés partnereit látja. Örömeire szolgál, hogy Litvániával a függőben volt kérdéseket elintézték. Ami a lengyel-német viszonyt illeti, megengedem, hogy Lengyelországnak feltétlenül szüksége van a tengerhez való kijáratra. Azt viszont Lengyelországnak is meg kell értenie, hogy amennyire neki szüksége van kijáratra a tengerhez, úgy Németországnak is feltétlenül szüksége van a keleti tartományával való összeköttetésre. Ami Danzigot illeti, Danzig német és az is akar lenni. A német-lengyel kérdés megoldásának magva tehát az, hogy Danzig visszatérjen Németországhoz és Németország utat kapjon a korridoron át Kelet-poroszországhoz. Erre nézve a következő ajánlatot tettem a lengyel kormányknak: 1. Danzig, mint szabad állam a Német birodalomhoz térjen vissza, 2. Németország gépkocsit és vasutat kapjon a korridoron át, mely továbbra is megtartja exterritoriális jellegét. 3. Németország Danzigban szabad kikötőt ad Lengyelországnak. 4. 25 évre szóló lengyel-német megemntámadási szerződést és végül 5. a szlovák állam szavatolása Németország, Lengyelország és Magyarország részéről. — Lengyelország ezt az ajánlatot visszautasította. A nyugati államok ismét megkezdtek

hogy az együttműködés csak abban az esetben lehetséges, ha a volt német gyarmatokat traktátusok nélkül visszadják.

Az angol-német flottaegyezmény föltételes fölmondása

— Ha Anglia hivatalosan is azt az álláspontot képviseli, amelyet a napokban az egyik angol publicista kifejtett, hogy t. i. Németországot mindenáron be kell keríteni, hogy könnyebben lehessen vele leszámolni: — ebben az esetben itt ki kell jelentenem, hogy a flottaegyezményt a magam részéről fölmondottnak tekintem. Erről mai napon ez angol kormányt értesítettem is. Ha azonban Anglia a gyarmatok kérdésében hajlandó leülni Németországgal a zöld asztal melé és békés úton tárgyalni, én leszek a legboldogabb ember. Németország senkinek a jogos bírtokait nem fenyegeti, de ha bármelyik állam Németország ellen támad, olyan erővel és ellenállással fogja magát szembetalálni, amelyet a világ még nem látott.

az uszítást, azt hársztalva, hogy Németország mozgósít, holott egyetlen német katona sem lépett fegyverbe Lengyelország ellen.

— A Lengyelországnak tett ajánlatom szemmel láthatóan olyan természetű, hogy Lengyelország nem ad semmit, csak kap; mert azt egyszeremindenkorra vegye tudomásul, hogy Danzig német és soha nem lesz más! Az a megállapodás, mely a közelmúlt napokban Lengyelország és Anglia között létrejött — és ezt vegye tudomásul a világ! — ellentétben áll az 1934-ben Pilsudszky marsallal kötött megállapodással. Ezt a megállapodást tehát Németország a maga részéről semmisnek tekinti és erről értesítette is a lengyel kormányt. Hajlandó azonban békés tárgyalások után újabb megegyezést kötni.

A spanyol kérdés

Hitler ezután a spanyol kérdésre tért át.

Amikor — úgymond — Németország és Olaszország elhatározta, hogy Franco mozgalmát győzelemre segíti, a zsidó világsajtó ismét megkezdte az uszítást, mondván Németország és Olaszország rá akarja tenni a kezét a spanyol gyarmatokra, hogy onnan fenyegetés az angol világbirodalmat. Hogy mi történt Spanyolországban a demokrata eszmék jelszavával, azt mindenki tudja. Hogy hány ezer templomot gyálaztak meg, hány falut égettek fel, hány tízezer emberélet esett a polgárháború áldozatul, azt mindenki tudja. A nemzetközi mesterkedőknek azonban innen sem sikerült Európát lángbaborítani.

A bekerítési kísérletek. — Németország nyugodtan folytathatja békés termelő munkáját. — A német-olasz összetartás szét szakíthatatlan. — A japánnal való együttműködés fokozása

— Ami a legújabb bekerítési kísérleteket illeti, — folytatta Hitler kancellár — mely kísérleteknek az igazságos voltát a demokrata sajtó hetek óta minden módon bizonyítani igyekszik: kijelenthetem, hogy Németország ezekkel a kísérletekkel szemben egész nyugodtan folytathatja békés termelő munkáját. A német birodalmat minden bekerítés és támadás ellen megvédelmezi páratlan erejű szárazföldi és légi hadereje, hadi flottája, nyugati erődítései és nem utolsósorban: a német nép egysége és vezetőibe vetett töretlen bizalma.

— Nagy barátunk, Olaszország részéről a leg-

válságosabb időben a legnagyobb megértést tapasztaltuk. Senkisésem esodálkozhat tehát azon, ha hasonlóképpen mi is a legutóbbi albániai eseményekkel a legmesszebbmenő megértéssel kapcsolatban viseltettünk Olaszország létérdekei iránt. A két tekintélyállam együttműködése szilárd és elszakíthatatlan. Minden olyan kísérlet, mely a két hatalmat egymástól el akarja választani, nevetésges. A német birodalom vezetőinek legfőbb célja az Olaszországgal és Japánnal való együttműködést a jövőben még jobban kimélyíteni. A 3 nagy hatalom együttműködése egy igazi emberi haladásnak a legbiztosabb záloga.

Válasz 21 pontban Rooseveltnek

Hitler ezután áttért Roosevelt elnök táviratára és 21 pontban adta meg a feleletet az amerikai elnök üzenetére.

Roosevelt elnök — úgymond azon a véleményen van, hogy egy újabb háború kitéréséért ismét Németországot terhelné a felelősség. Táviratában rámutat arra, hogy 100 és 100 milliók rettegnek a háborútól. Ez egészen természetes. De éppen olyan kétségtelen tény az is, hogy a világháború befejezése óta a világ különböző pontján 14 háború volt, amelyekhez Németországnak semmi köze sem volt, annál több azonban a nyugati demokráciának. A háborútól való félelem elkerülésére leghathatósabb eszköz az egész vonalon az igazság diadalrajuttatása. Azon felül még valamit tehetne Roosevelt elnök a háború biztos kitérésének megakadályozása céljából megfélemezni elsősorban az amerikai sajtóban a háborús uszítókat.

Egy új európai háború Amerikát is közérő érintené — állítja továbbá Roosevelt elnök. Ezt készségesen elismerjük szintén, azonban azt hisszük, hogy egy új európai háborúban való érdekesség Amerika részéről ugyanolyan természetű volna, mint aminő érdekek annak idején a világháborúba való beavatkozásra készítették az Egyesült Államokat: ezek az érdekek csupán a kapitalizmus érdekei.

A továbbiakban Hitler arról szólt, hogy előzetes lezsereléssel Németország nem hajlandó leülni béketárgyalásra, mert Wilson idejében már megjárta az amerikaiak iránti jóhiszeműségével. A Roosevelt által felsorolt államok legtöbbje nyilatkozott, hogy nem érzi Németország részéről magát fenyegetettnek. Amerika, ha békét akar, legyen rajta, hogy Németország kapja vissza gyarmatait.

Gafencu külügyminiszter Lebrun francia köztársasági elnöknel volt kihallgatáson

Bonnet francia külügyminiszterrel csütörtök délelőtt, Daladier miniszterelnökkel délután folytatott hosszabb megbeszélést. Pénteken és szombaton tovább folynak a tárgyalások

Párizsból jelentik: Gafencu külügyminiszter csütörtökön délelőtt két óra hosszáig tartó megbeszélést folytatott Bonnet francia külügyminiszterrel. Délben Bonnet lakomát adott a Gafencu tiszteletére. Délután Daladier miniszterelnök, majd Lebrun köztársasági elnök fogadta a román külügyminisztert. Gafencu párizsi tárgyalásai pénteken és szombaton tovább folynak.

Beavatott párizsi körök szerint a megbeszélések az új keleti védelmi vonal kiépítésére vonatkoznak, míg más oldalról a Romániának nyújtandó pénzügyi, gazdasági támogatás és fegyverkezési kölcsön nyitásáraól szólnak. A csütörtöki tanácskozások során Gafencu külügyminiszter és Bonnet francia külügyminiszter együtt megvizsgálta a lengyel-román viszonyt, a Szovjettel való együttműködés lehetőségeit, Törökország, Jugoszlávia és Bulgária, valamint Magyarország magatartását. Szóba kerültek a Franciaország és Anglia előtt még

nyitvalevő romániai kereskedelmi természetű lehetőségek is.

Az egyik francia lap szerint a Balkánon nagy diplomáciai mozgalom folyik és Románia szerepe a demokráta hatalmak érdeklődésének főtérében áll. A lap szerint Gafencu párizsi tárgyalásai során szóba került a francia-angol szavatoság kérdése. Behatóan megbeszéltek Románia és a Balkán-államok, Románia és Bulgária, Románia és Magyarország viszonyát. Megbeszéltek a Szovjet segélynyújtás ügyét is.

Ami a közlebbi francia-román viszonyt illeti, a tanácskozásokon elsősorban gazdasági és fegyverszállítási kérdésekről volt szó.

A *Journal des Debats* szerint Gafencu a tárgyalások során kijelentette, hogy Románia politikai és gazdasági tekintetben egyaránt támogatást kér. De ezzel szemben szilárdan megőrzi semlegességét úgy a Berlin-Róma, mint a London-Párizs-tengely között. A lap szerint Gafencu külügyminiszter rendkívül óvatosan viselkedik.

Gafencu külügyminiszter lapja vezércikkben ismerteti Románia minden irányban követendő békepolitikáját

Bucurestiből jelentik: A *Timpul* Gafencu külföldi útjával kapcsolatban vezércikket közöl, amelyben a következőket írja: Románia megvalósította nemzeti eszményét. A román nép természetes határai között egységbe tömörülve, senkitől sem követel semmit. Mindezeket békében akar élni, hogy nyugodtan értékesítse földjének kincseit. Románia kifejezésre juttatta, hogy hajlandó hasznos együttműködésekre ebben az irányban. Így a román kormány nemrég gazdasági egyezményt létesített a német kormánnyal, amely hívatott arra, hogy új lendületet adjon az ország gazdasági erőforrásai fejlesztésének. Ugyanígy természetű megegyezést kötött Franciaországgal is. Most kész arra, hogy Angliával is nagyfontosságú megegyezést hozzon létre. Mindezeket az egyezményeket Románia a legteljesebb lojalitással fogja alkalmazni, mert meg van győződ-

ve, hogy azok hozzá fognak járulni az ország minden lakója anyagi helyzetének feljavításához és az egész közgazdasági élet megerősítéséhez.

Ezek a törekvések azonban csak egy határozottan békés politika keretei között érthetőek meg. Azért Románia nemzetközi tevékenységében mindig iparkodik elkerülni minden elleneskedést vagy kihívást más állammal szemben. Szövetségi kapcsolatai, amelyeket létesített és a szavatoságok, amelyeket elnyert a határai ellen irányuló támadások esetére, kizárólag

Gafencu (x) külügyminiszter Londonban, Lord Halifax társaságában

Lengyelország hajlandó a danzigi kérdésben németekkel való megegyezésre

A lengyel kormánylap feltűnő cikke. — Lengyelelles merénylet Danzig közelében

Varsóból jelentik: Egész Lengyelországban és külföldi politikai körökben nagy feltűnést keltett a *Gazeta Polska* csütörtöki cikke, amelyben a danzigi kérdéssel foglalkozott.

A lengyel lap szerint Lengyelország már régebben javaslatot tett Németországnak a danzigi kérdés rendezésére. A javaslat szerint Lengyelország belenyugodna a jelenlegi helyzet megváltoztatásába és a danzigi kérdést kétoldalú német-lengyel szerződéssel hajlandó rendezni. Természetesen előbb rendezni kell Danzignak a Népszövetséggel való viszonyát.

Valamennyi lengyel lap átvette a *Gazeta Polska* cikkét.

Danzigból jelentik: A Danzig közelében levő Kalthofban egy lengyel vámőr lakásába ismeretlen tettesek petárdát dobtak be az ablakon. Hasonló merénylet történt egy lengyel vasutas lakása ellen is. A danzigi szenátus képviselője sajnálatát

PÜSPÖK FÜRDŐ MEGNYILT!

Női és férfi tükörfürdők, ujonnan berendezett kádfürdők
nyitva

Iszapfürdők, forró iszapakolások

Vonat indulás:

Nagyváradról 8 28, 14 órakor

Püspökfürdőből 11.32, 17.12 „

**Állandó
autóbusz közlekedés**

védelmi jellegűek s azokat elvileg sohasem lehet más hatalom ellen irányítani.

A román kormány kijelentette, hogy fegyveres erővel száll szembe minden támadással szemben, amely függetlenségét vagy határait sértene. Az angol és francia kormányok önként jelentették ki, hogy nem közömbös számukra a területi status quo fenntartása Európa e részén és hogy segítségére jönnek Romániának, ellene irányuló támadás esetén. A miniszterelnök hangsúlyozta április 14-én tett sajtónyilatkozatában, hogy ez jelentős módon járult hozzá az általános béke megerősítéséhez és hogy az ilyen megnyilatkozások, bárhol jönnének is, a bizalom és megértés légkörét állandósítják, amire a népeknek szükségük van.

Kedden pedig Thierry nagykövet, abból az alkalomból, hogy átnyújtotta megbízó levelét Ófelségének, rámutatott beszédében arra, hogy a Franciaország és Románia közötti viszony nem rejt magában fenyegetést senki ellen sem.

A román békepolitika tovább halad a maga természetes útján. A román kormány, teljesen függetlenül, maga határozza meg tevékenységének irányvonalát. Egyedül bírálja saját helyzetének és egyedül hívatott arra, hogy a jövőre nézve kötelezettségeket vállaljon. Amíg azonban senki sem sérti határait és függetlenségét, Románia távol tartja magát minden, más állam ellen irányuló, ellenséges jellegű tevékenységtől.

fejezte ki az események miatt a lengyel hivatalos hatóságok előtt és bejelentette, hogy az ügyben a legszigorúbb vizsgálatot indítja.

„Magyar Nők Lapja“

(volt „Magyar Uriasszonyok Lapja“)

Szépirodalom. — Művészet. — Divat.

Ujából kapható e pompás kivitelű, legszebb magyar folyóirat. Modern kézimunka és gyermeklap melléklettel.

Megjelenik havonta háromszor.

Megrendelési hely: **TÖRÖK JÁNOS, Oradea, Căsuța postală 47.**

Időszerű kérdések:

Anémet gyarmatok

II.

A Kongó-egyezmény azon határozatát, hogy egy európai háborús bonyodalom esetén az afrikai gyarmatterületek semlegességét tiszteletben tartják, az antant-hatalmak nem tartották be. Míg a német gyarmatokon a háború kitörésekor mindössze 6500 főnyi, csak rendőri szolgálatra alkalmas katona (Schutztruppe) állomásozott, addig a nyugati hatalmak gyarmataikon aránylag nagy létszámú, jól felszerelt és támadó hadműveletekre képesített csapatokat szerveztek és azoknak egy részét az európai hadszíntereken is alkalmazták.

Az európai hadműveletek megindulásakor az antant túlerőben levő csapatai mindenütt megharagták a német gyarmatokat és a német gyarmati csapatok az anyaországtól távol, teljesen magukra hagyva, nagy hősiességgel vették fel a kilátástalan küzdelmet. A marne-i csatáig még minden gyarmat tartotta magát és Német-Kelet-Afrikában Lettow-Vorbeck alezredes egészen a központi hatalmak összeomlásáig tartóztatta fel a minden oldalról támadó, többszörös túlerőben levő egyesült brit-belga haderőt.

A túlerő azonban minden hősi ellenállás ellenére is győzedelmeskedett;

a világháború végeztével minden gyarmat a szövetséges és társult hatalmak kezébe került

	mandatárius állam	terület km ²	lélekezőm összesen	1933/34-ben		kivétel		behozatal	
				ebből fehér	?	1934-ben	?		
Német-Kelet-Afr.	Belgium	53.200	3.276.983	868	?	?			
	Britannia	941.552	4.958.698	8.193	2.908.000 font	2.541.000 font			
Kamerun	Franciaország	418.215	2.298.415	2.038	98.000.000 frank	88.600.000 frank			
	Britannia	88.297	781.100	300	194.000 font	116.100 font			
Togo	Franciaország	56.169	753.812	600	30.000.000 frank	32.000.000 frank			
	Britannia	33.772	317.500	43	78.100 font	14.500 font			
Német-Dny. Afr.	Délafrikai Köztárs.	822.909	266.930	31.600	1.140.000 font	1.260.000 font			
Uj-Guinea és délteng. szigetek	Ausztrália	240.870	500.000	5.688 ²	1.800.000 font	900.000 font			
Nauru	Nagy-Britannia	21	2.696	158	?	?			
Karolina, Marianna, Marshall-szigetek	Japán	2.490	82.191	32.043 ³	18.700.000 yen	9.000.000 yen			
Samoa	Ujzéland	2.934	53.790	366	128.100 font	192.800 font			
Kiaucsau	—	552	59.100	8.000	?	?			

A békeszerződés értelmében a mandátummal megbízott hatalmak, ha az egyes volt német gyarmatterületek jogilag nem mentek át tulajdonukba, azokat magukénak tekintették és erőforrásaikat tetszésük szerint aknázták ki, mert a Nemzetek Szövetségének ellenőrzése és felügyelete soha be nem váltott üres ígéret maradt. Az ellenőrzés hiányával különösen az ausztráliai és újzélandi dominiumok éltek vissza, ahol a németek magántulajdonával szemben a legkíméletlenebbül jártak el, de a Délafrikai Köztársaság kormánya is az egykori német telepeseknek körülbelül a felét távolította el, míg a németbarát bűrok a további erőszakoskodásokat meg nem akadályozták. Német-Kelet-Afrika, Togo és Kamerun felosztása pedig egyenesen a Nemzetek Szövetsége alapokmányának rendelkezéseinek ellenére történt, mert a területeket az angolok, franciák és helgák egyszerűen hatalmi szóval osztották fel egymás között, holott a népszövetségi határozatok szerint az egyes német gyarmatterületeket csak osztatlan egészükben lehetett volna valamely hatalom gyámsága alá helyezni.

Olaszország gyarmati igényeit a békeszerződések nem elégítették ki és amikor a létjennartáshoz szükséges gyarmatokat fegyverrel szereztek meg, a németek is előálltak gyarmati követeléseikkel.

és így a kész helyzet alapján a versaillesi békeszerződés szerint a németek a tengerentúli birtokaikra vonatkozó minden igényükről kénytelenek voltak lemondani. A béktárgyalások során a németek elszánt küzdelmet folytattak gyarmataik megtartásáért. Jogos és igazságos követelésük legfőbb érve az volt, hogy gyarmataikat nem fegyverrel és erőszakkal, hanem békés úton, szerződésekkel szereztek, gyarmataikon a civilizációt és a kultúrát terjesztették, végül pedig, hogy az egyre szaporodó német nép nem nélkülözheti a gyarmatok nyersanyagait és termékeit.

A Nemzetek Szövetségének felügyelete alatt.

A győztes hatalmak, hogy a wilsoni pontok azon határozmányainak, mely szerint a gyarmati igényeket pártatlanul fogják elintézni, legalább forma szerint eleget tegyenek és hogy a német gyarmatok elvételét jogilag megkönnyítsék, kitárlták az úgynevezett „mandátum“-rendszer. Eszerint a németektől elvett gyarmatokat nem adták egyik állam birtokába sem, hanem a Nemzetek Szövetségének felügyelete alá helyezték, amely azután az igazgatással valamelyik, a gyarmatterületen érdekelt hatalmat bízta meg. A volt német gyarmatok jelenlegi felosztását, népességi és egyéb adatait az alábbi táblázat mutatja:

Időközben azonban a világ hatalmi viszonyai is megváltoztak: a versaillesi szerződésben ügyszólván teljesen lefegyverzett Németország katonai erejét olyan magas fokra fejlesztette, hogy egykori nagyhatalmi állását visszanyerte és Olaszországgal együtt a világpolitika egyik döntő jelentőségű tényezője lett. A német gyarmatok visszaadásának kérdése ma a világpolitika egyik legfontosabb problémájának tekinthető, annál is inkább, mert ez közvetlenül érinti a nyugati világhatalmakat, Angliát és Franciaországot.

Hitler négy pontja.

A német gyarmati követeléseket Hitler vezér és kancellár 1936 szeptemberében a nürnbergi pártnapon hozta a világ tudomására, majd 1937 január 30-án a nemzeti szocialista párt legfőbb vezetőinek gyűlésén a következőkben indokolta meg:

„A németeknek azon országoktól, amelyek nem vettek el tőlünk gyarmatokat, nincsenek gyarmati követeléseik...

A német nép egykor egy gyarmatbirodalmat épített ki anélkül, hogy valakit megrabolt volna, vagy valamilyen szerződést megszegett volna. És ezt háború nélkül csinálta. Ezt a gyarmatbirodalmat elvették tőlünk. Az indokok,

amivel ma megkísérlik, hogy ezt az elvét menthessék, nem helytállóak.

Először: A bennszülöttek nem akarnak a németekhez tartozni. Ki kérdezte őket, hogy akarnak-e másokhoz tartozni és egyáltalában mikor kérdezték meg a gyarmatok lakosságát, hogy a régebbi gyarmatosító hatalmakhoz kedvel és szeretettel ragaszkodtak-e?

Másodszor: A gyarmatokat a németek egyáltalában nem igazgatták jól. Ezeket a gyarmatokat a németek csak néhány évtizede kezelték. Nagy áldozattal építették ki és olyan fejlődésben voltak, amely egészen más eredményhez vezethetett volna, mint amilyenhez 1914-ig eljutottak. De a gyarmatok mégis olyan fejlettek voltak, hogy elég értékesek voltak ahhoz, hogy véres harcok árán elrabolják tőlünk.

Harmadszor: Ezek a gyarmatok értéktelenek. Ha ez igaz, akkor a többi állam számára is értéktelenek és nem látható be, hogy miért akarják megtagadni tőlünk.

Egyébként: Németország sohasem követelt katonai célokra gyarmatokat, hanem kizárólag gazdasági célokra...

A mi sűrűn lakott országunkban tehát a gyarmatok követelése magától értetődőleg egyre jobban fokozódni fog...

Emlékeztünkben van még, hogy Hitler ezeket a követeléseket és érveket legutóbbi beszédében is megismételte. Különben a gyarmati követeléseket a német sajtó és propaganda állandóan felszínre tartja. A német nép vezetői számtalan hivatalos nyilatkozatban hozták a világ tudomására, hogy a német nép gyarmatairól soha nem mondott le, azokra jogot tart és e jogát érvényesíteni is fogja.

A propaganda élén a „Reichskolonialbund“ áll, amelynek a vezetője az a Ritter von Epp tábornok, aki annakidején Német-Nyugat-Afrikában a herrero-lázadást elfojtotta.

A gyarmatok visszakövetelése

A német nép lelkében ma talán mélyebben gyökerező kívánság, mint a múlt század nyolcvanas éveiben a gyarmatszerzés óhaja volt. A németek gyarmati igényeiket nemcsak jogi, hanem főleg gazdasági érvekkel indokolják. A „Verein für Geographie und Statistik“ Frankfurt am Mainban 1936 december 6-án tartott százéves évfordulójának emlékünnepeken tartott nagyszabású gazdaságpolitikai beszédében Hjalmar Schacht az alábbiakban indokolta meg Németország gyarmati követeléseit:

„Németország életterülete kevés a lakosság számára. Minden erőfeszítéssel azon dolgozunk, hogy a rendelkezésre álló kevés területről előállítsuk mindazt, ami létünk biztosításához szükséges. De minden megerőltetés ellenére is e terület ehhez kevés. Ipari nyersanyagokban még nagyobb hiány mutatkozik, mint az élelmiszerek terén. Semmiféle kereskedelempolitikai meggyőzésessel nem tudjuk elérni, hogy létünk fenntartását biztosítani tudjuk. A fennálló nehézségek megoldására gyarmatterületek juttatása az adott megoldás.“

N. E. L.

(Folytatjuk.)

XII-ik PIUS pápa

Osztétsége

magasztos, lélekemelő beszédei, amelyek papai legatusi minőségében az az eucharisztikus világkongresszuson elmondott, valamint a róla és magáról a kongresszusról készült több száz gyönyörű

EUCHARISZTIKUS EMLÉKALBUM

értékű, mely nemrég került Romániában forgalomba és amely megrendelhető az

ECCLESIA könyvkereskedésben

Nagyvárad, Str. Regele Carol II. No. 1

A díszes kiállítású album ára 420 lei, plus 30 lei portó.

A nagy érdeklődésre való tekintettel még ma adja fel megrendelését.

A KERESZTÉNY AKTIVIZMUS GYŐZELME

Róma, április hó.

(P. I.) Az Egyház sorsa a földön Krisztus sorsa. Az igazság képviselője és hirdetője, a lélek rejtett kincseinek szüntelen bőkezű osztogatása és mindezekért cserében töviskorona, korbács és keresztfá. Üldözni fognak benneteket: ezt négy évszázad óta különösen átéli minden Egyházzal érző, élő nemzedék. Ha mégis vagyunk, gyarapodunk, sőt ma hullámvölgy után átfogó tekintettel történelmi fellendülés jeleit vehetjük észre, akkor ez a természet törvényeinek a logikájával ellenkező jelenséget nem méltatjuk eléggé és nem használjuk ki eléggé a magunk javára. Pedig olyan közel áll a Húsvét igazságához, és benne a természetfölötti világ kézzelfogható valóságához.

Kín, gyötrelme és halál: a természet logikája szerint pusztulás, vég. A természetfölötti világban pedig a feltámadás, a győzelem, a több, a tökéletesebb élet kapuját jelenti. Ezzel nemcsak hogy szabad vígasztalódunk, hanem egyenesen magunkévá, életünké kell tennünk ezt a természetfölötti logikát. Ha elfogadjuk, vállaljuk az üldözést, a kín és a gyötrelmet, akkor jogot szerezünk a feltámadásra. A győzelem gondolatát tehát természetfölötti logika is igazolja.

A világ sora sokszor reánk akarja kényszeríteni a lemondás, a beletörődés és tétlen pietizmus egyoldalúságát. Mintha az evilág szenvedésének csak a passzív magatartás, a bárgyu birkatürelme felelné meg. Egyáltalán nem. A harc, a teljes áldozat az a szenvedés és gyötrelme, amelyből kisarjad az önmagunkon segítség diadala.

*

A spanyolországi kommunista kísérlet csúfos bukásának és az idej Húsvétnek időbeli összeesése jó alkalom arra, hogy Húsvét logikája fényénél megálljunk egy nagy szenvedéssel kiküzdött emberiségi győzelem arányait. Az újjászületelt Spanyolország szentszéki követése is most tartotta meg itt Rómában a Gesútemplomban a „keresztút-járt Spanyolország” győzelmes feltámadásáért a hálaadó Te Deumot. A spanyol volt uralkodói családon kívül tizennégy bíboros, a Szentszék mellett működő teljes diplomáciai kar, a Szentszék államtitkársága teljes létszámmal és a Rómában tartózkodó falangisták hatalmas tömege vett részt a hálaadó ünnepségen. A Te Deumot Maglione bíboros, pápai államtitkár énekelt. A szentségi áldás végeztével az ünnepség után az egybegyűlt hatalmas tömeg elénekelt a spanyol nemzeti himnuszot. Győzelmi ünnep volt, igazi, örvendetes, minden keresztény és minden jóakarátú ember szívében rokonérzelmet és együttérzést keltő ünnep.

A magunk részéről is ilyen Te-Deumos lélekkel, az igaz ügy győzelmének a tudatával vehetjük tudomásul a kereszténység egyik legnagyobb aktív küzdelmének a diadalra jutását. Nem a spanyol kérdés politikai vonatkozásaira gondolunk. Mi a húsvéti gondolat jegyében könyveljük el a kereszt spanyolországi diadalát. Négy-száz-ezer lemészárolt, meggyalázott áldozat vére, a lerombolt, felégetett templomok, jogosítanak fel erre.

Az istentelen kommunizmus spanyolországi térhódításának kezdő jelenségeire, a kőtűnő melegágyul szolgáló társadalmi válság népi, gazdasági, vallási vonatkozásaira már a kezdetben felhívtuk közvéleményünk figyelmét. Ugyanakkor ismertettük az egyházi felsőbb-ségek irányadó véleményeit és ítéleteit. Olvasóink lépésről-lépésre kísérhették a felszabadító csapatok előnyomulását híradásainkban és pedig egyszerűen azért, mert valóban előnyomultak. Mindnyájan tanui voltunk azonban annak a taktikázásnak is, amely a sajtó nagyrészt elfogta, mikor a spanyol események kellő megvilágítása helyett folyton a hamis elszínezésre törekedett. Csakhogy e taktikázás önmagát is elárulta s mindig kiérzhető volt, hogy a ha-

mis színezésű közlések mögött milyen szempontok, érdekek és vágyak rejtőznek. Ezek elszámították magukat. A keresztény aktivizmust kihagyták számításukból s annak letagadása már csak kínos vergődés lehetett a mind ünnepelesebb bizonyosságú valóságokkal szemben. Ezek a valóságok maguk világos fényt vetettek a közvélemény hamisításának világszerte folyó kicsinyes játékaiba. Mint minden rossznak, úgy ennek a taktikázásnak is volt valami jó eredménye: sok szemről lehullott a hályog és sok jóakarát szabadult fel a sorozatos megtévesztések bilincseiből. Ettől a kiábrándulástól pedig joggal várhatjuk az öntudatos keresztény szellem érvényesülését és egységes kialakulását, mely összes életérdekeinkben

üdvösen el fog minket igazítani.

Szabad tehát nekünk is húsvéti lélekkel örvendoznünk és győzelemnek nevezni azt, ami igazán győzelem, örömműnnp nemcsak a sokat szenvedett spanyol nép, hanem a mi számunkra is. Főpásztoraink vezetésével mi is imahadjáratot folytattunk, mi is remegtünk a spanyol népért. A legyilkoltak százezrei nekünk is fájnak, a templomok és műkincsek elpusztítása nekünk is szívünkbe hasított. Pájt minden sőtét szándék és leírt sor, amely a gyilkosokat és gyújtogatókat dédelgette. Hogyne örülnök hát az igazság győzelmén? Hogyne énekelnek hát mi is minden jóakarátú emberrel a Te Deumot?

Most már eltűnt a vörös rem a spanyol félszigetről. Nincs már „közársasági” kormány, amelyhez hozzá lehetne kötni a vörös álmok és vágyak burkolt sóhajait. Van egy új, méltóságára és igazi szerepére ébredt spanyol nép, amely Franco tábornok szavai szerint a krisztusi hit védőbástyája akar lenni Európa délnyugati sarkában. Ennek a krisztusi hitnek a védőbástyájává alakulhat itt nálunk, Európa délkeletén is mindnyájunknak a lelke.

A jugoszláv külügyminiszter hazautazott Berlinből

Macsek horvát vezér jövő hét elején kihallgatáson jelenik meg Pál kormányzóhercegnél. — Fényes ünnepségek Jugoszláviában a kormányzóherceg tiszteletére

Berlinből jelentik: Czinár-Markovics jugoszláv külügyminiszter csütörtökön este elutazott Berlinből. A jugoszláv külügyminiszter búcsúztatásán megjelent Ribbentrop német külügyminiszter, Weitzekker külügyi államtitkár, Dörnberg német birodalmi protokolfőnök, a berlini jugoszláv követ és számos német politikai előkelőség.

Belgrádból jelentik Szvetkovics jugoszláv miniszterelnök és Macsek horvát parasztpárti vezér zágrábi tárgyalásai végetértek. Szvetkovics csütörtökön délután repülőgépen visszatért Belgrád-

ba. A sajtónak adott közlemény szerint a Szvetkovics és Macsek közötti tárgyalások pozitív eredménnyel végeztek. A tárgyaláson kidolgozott javaslatot előbb a minisztertanács, majd Pál kormányzóherceg elé terjesztik. Macsek a jövő hét elején Belgrádba érkezik és kihallgatáson jelenik meg Pál kormányzóhercegnél.

Belgrádból jelentik: Az egész Jugoszláviában nagy fényvel és melegséggel ünnepelték pénteken Pál kormányzóherceg 46-ik születésnapját.

A cseh-morva protektorátus élére új kormányt nevezett ki Hácha elnök Németellenes tüntetések a csehországi Pilsenben

Prágából jelentik: Hácha protektorátusi elnök Neurath birodalmi helytartóval egyetértve kinevezte a Cseh-Morva protektorátus új kormányának tagjait. Az új kormány miniszterelnöke és belügyminisztere Éliás hadosztályparancsnok, pénzügyminiszter Kvalka, kereskedelemügyi miniszter Sadek, igazságügyminiszter Krieisli, közlekedésügyi miniszter Havelka és közmunkügyi miniszter Ciperak. Tagja az új kormánynak Feiraden is.

Berlinből jelentik: Az Essener National Zeitung jelentése szerint a csehországi Pilsenben durva németellenes tüntetések folytak le. Ismeretlen tettesek az utcákon, a villamosokon sósavval öntöttek le a német katonákat. A német katonai parancsnokság az okozott károkért Pilsen városát tette felelőssé. Száz pilseni lakost és a cseh nacionalista párt 50 tagját őrizetbevettek.

Markovits jugoszláv külügyminiszter a velencei megbeszélések után Ciano gróffal sétahajózáson indult a lagunákon

Itthon...

Nem, most már egy percig se bánkodom többé, hogy kicsöppentem a bucaresti életből. Ha elgondolom, kissé egyhangú is volt már, vagy legalább is egyhangúvá lett azóta, hogy kifakultak belőle a pártpolitikai harcok színei. Az ember már kizárólag a magyar társadalmi megmozdulások szemlélésére fanyalodott, amelyek pedig alig különböznek bármely vidéki város magyar társadalmi életének kicsinyességeitől ma már, hogy többé-kevésbé kialakultak a keretek, a szervek, a társaságok a maguk mindenütt egyforma belső harcaival, személyi villongásaival, áldatlan és végnélküli tanácskozásaival és mérsékelt eredményeivel, csak éppen hogy ott parancsolóbb erővel nehezedik rá mindenkire a részvétel kötelessége, a megalkuvás kényszere, a cselekvést hátráltató tényezők súlya és nagyobb jelentőségűnek, égetőbb sürgősségűnek érezzük a teljes összefogást, ami lehetetlen.

Mondom, egyhangúvá vált már ez az élet s évszakonként hajszálpontos egyezéséggel ismétlődő jelenségei lassanként az unalom pókhálójával szőtték körül az ember vergődő idegeit.

Ilyenkor, tavasszal, megkezdődnek Bucurestiben a majálisok s minden vasárnap ugyanazzal az autóbusszal és villamosokkal robogtok és döcögök ki, ti, derék bucaresti magyarok a hernyólegelte Andronache erdőeske tisztására, ahol minden évben pontosan ugyanazokat a sátrakat ütik fel a református, a katolikus és az evangélikus egyház lelkes majális-rendezői és mindig ugyanazzal a népnepélyi mutatványokkal, fánksütéssel, gulyástalálással, kürtöskaláccsal és borocskával igyekeznek odahonosítani egy kis hazai hangulatot.

És aztán jön a nyár, a rekkenő bucaresti nyár, amely elől Erdélybe menekül először a család, majd kéthónapi kietlen számaövegkedés után maga a kenyérkereső is, hogy aztán néhány heti erdélyi barangolás emlékeivel ismét beszoruljon a vénasszonyok nyarának még mindig forró sugárözönében izzó falak közé és a nyaralás költségei által megrendített anyagi helyzetében a kiadós önkirálysági szöllőevad kedutéseinek vigasztalig élvezve, töprengjen az őszi beszerzések nehezen megoldható feladatain.

Aztán hűvös szél kezd süvíteni a Calea Victoriein, elborul a palotasoroktól keskenyre szabott ég és a sítáló őszi esőben, amely szomorúbb itt mint mindenütt másutt, felhangzik az utcáról-utcára szekerező parasztkapókat, krumplít, murkot kínáló kiáltása, a nyári szépségektől való visszavonhatatlan búcsúzásnak ez a szív-facsaró hangversenye... És már megint ott álltok a munténiai paraszt és az olténiai zöldségáros családjánál, határozatlanul billegő egykarú mérlege előtt és megint alkusztok és sopánkodtok, hogy mennyivel egyszerűbb, biztosabb és olcsóbb művelet ez Erdélyben, odahaza.

A halottak ünnepe a legközelebbi kiemelkedő mozzanat és könnyezve, szerencsétlenül ültetek kis viaszgyertyaerdőt az idegen hantra, amely alatt valakitek nyugszik, aki örökre ott marad.

És akkor arra eszméltek, hogy Urísten, még mindig nem szereztétek be a téli tüziját, jaj, mindjárt leesik a hó és a pécétek az idén is üres, úgy, mint tavaly és tavalyelőtt, pedig már százszor feltettétek magatokban, hogy ezután még augusztusban, vagy legkésőbb szeptemberben ellátjátok magatokat, de hát, a fővárosi embernek mindig több a gondja, mint a pénze és soha se telik neki idejében arra, amire kell. És elindultok a novemberi csatában és a fás mérlegénél folytatott meddő civódás után kilóra vesztitek a fát és egész télen fájdalmasan sír a kályhátokban a tűz, mintha azt panasználátok, hogy mennyi vizet vásároltatok a drága pénzeteért.

S nini, már itt van megint a karácsony, ez az édes oázis minden élet sivatagában. De alig csendesült el a kóringyáló gyermekek vízkeresztig hangoskodó éneke, már kapod a báli meghívókat magyar egyesületektől, egyházaktól, diákoktól s különféle saját-szakállra dolgozó műkedvelő társulattól évek óta állandósult szövegdiszítő rajzokkal, mindig ugyanazzal a főrendezőikkel és rendezőikkel, akik bármily kedvesek, szereteméltók és lelkesek is, mégis csak mindig ugyanazok, talán a diákból kivételével, ahol csupán a fiatalság állandó, míg a szereplőket időnként elmosza az idő és újakat sodor helyükbe a változatlan tánctermekek parkettjeire... És a báli közönség zöme is mindig ugyanaz, ha lassan meg is koptattak egyeseket az évek, amit alig vesz észre az ember, mert jaj, ő maga is kopik.

De bőjti szelek fújják el a farsangi zengzengket, amelyek szintén évről-évre ugyanazok. És jön

a társadalmi kezdeményezések korszaka. Akarások, amelyek legtöbbször összeomlanak; rakétamódra vidáman felívelő félsikerek, amelyeknek már-már örömmel tapsol a nép, mert régvárt mentességét, világhosszágát látja benne, — de aztán váratlanul bekövetkezik elpukkanásuk és elhaló fényszikrákat hullatnak az űrbe, amely ismét sötét lesz és lehangelő. Mindig végzetesen ugyanúgy.

Tudom én azt, hogy másutt is érvényesülnek az ismétlődéseknek ezek a drákói törvényei. De bizonyára sehol sem annyira, mint Bucuresti magyar társadalmi életében, ahol az aránylag rövid idő alatt, de nehéz küzdelmek árán kialakult formákhoz és helyzetekhez, a félig-meddig vagy egészen jól bevált receptekhez és emberekhez oly aggodalmas ragaszkodást kívánnak meg a különleges bucaresti viszonyok, ohok és veszélyek, hogy a szakadék szélén kapaszkodó turista újfentartási ösztöne sem követeli jobban a továbbjutás mód-szereit való alkalmazkodást.

Most én befejezem ezt a turistálkodást; valószínű, hogy itt se járok majd himes mezőkön, de

egyelőre derős jövőbenézéssel barangolok a váradi tavaszban a hársfák sorai és a vadgesztenyefák terebélye alatt és örömmel veszem észre, amit éven át nem észlelhettem Bucurestiben, hogy virágozik a gesztenye. És csendes utcákon, hosszú kisvárosi kerítések mentén ballagok el, amelyeken a kibólogat a nyíló orgona...

És szomjasan portyázok a szellemi örömök rég nem látott területein: magyar lapokban és folyóiratokban duskálva kötözgetem az elszakadt szálat.

S ülök a Körösparton, ahová frissen árad felém a folyó iszapillata és emberek haladnak el előtem, akiknek arca régismerős, ha nem is láttam még őket sohasem. S a levegőben nagytemplomok emlékes harangkongsága száll és mindenütt meleg áradással vesz körül a magyar beszéd.

És ha a közel milliós nagyváros látványos forgatagába nem is vegyülhetek el többé, ha szerte-foszlik is szerény fővárosi nimbuszom, újjongva repdes bennem a felismerés: itthon vagyok.

(I. b.)

Gyakorlati utmutatások az ingatlankönyv és a törzslapok kitöltésére vonatkozólag

A napilapok egész terjedelmükben leközölték a vonatkozó törvény és a végrehajtási utasítás egész szövegét és a különböző hatóságok rendelkezéseit. Erre való tekintettel most már csak a háztulajdonosok és a bérlok szempontjából legfontosabb gyakorlati kérdésekre terjeszkedünk ki.

1. Az ingatlankönyv és az 1. és 2. számú törzslapok (fisák) kitöltését és bemutatását csak május kezdő napjában, a költözködések lezajlása után eszközöljük, mert ezen az uton a beállott változások folytán szükségessé válhat újabb kitöltést elkerülhetjük.

2. Az 1. számú törzslap jegyzet rovatában tüntessük fel a netalán jelenleg bérbeadatlanul maradt lakosztályokat, vagy lakrészeket.

3. Az ingatlan könyv és a törzslapok kitöltése előtt eszközölnünk kell az egyes lakosztályok és lakrészek (boltok, műhelyek, garzonlakások megszámozását, mert e nélkül az ingatlan könyvet és a törzslapokat kiállítani nem tudjuk.

4. A 2. számú törzslapba a törvény előírásának is megfelelően, de egyébként gyakorlati szempontokból is írjuk be a szülei háztól távol időző, de oda időnként, vagy állandóan is visszatérő gyermekek, unokák, vagy más nem önálló családtagok neveit, mert ezen az uton is megkíméljük magunkat attól, hogy újabb és újabb 2. számú törzslapot beadni legyünk kénytelenek.

5. Az összes háztulajdonosok, de főleg a kis háztulajdonosok legyenek tisztában a ház-mesteri kérdéssel.

A ház-mestert a törvény a ház alkalmazott cselédjének tekint. Ennek a következménye a sok költséggel és utánjárással kapcsolatos ház-mesteri könyv beszerzése.

További következménye az ezzel kapcsolatos adók és taxák fizetése. A ház-mester, mint cseléd után a városnak évi 180 lei cselédadót kell fizetni. Továbbá terheli a háztulajdonost a belegsegélyezési járulék felerésze. Terheli a ház-mestert a neki természetben, vagy készpénzben járó fizetés után megállapított személyzeti adó.

Ház-mestert téhat csak az jelentsen be, akinek a ház-mesteri szolgáltatások igénybevételére tényleg szüksége van.

CRONIN

világhírű munkái:

Réztábla a kupaalatt füzve 185 lei
kötve 238 "
Ezt látják a csillagok füzve 314 "
A kalapkirály I., II. kötve 324 "

DANTE KIADÁS

A kisebb háztulajdonosok a fenti terhektől szabadulás kedvéért vállalkoznak magukra a ház-mesteri teendőket és eszközöljék azokat házmesterek, vagy személyzetük segítségével.

Viszont azonban a ház-mesteri könyv megszerzése sok időt vesz igénybe és ezért a késedelem és a bírságok elkerülése érdekében azonnal meg kell tenni a lépéseket annak megszerzésére.

6. Egyetlen törzslapot se állítsunk ki és illetve a főbérlok által kiállított 2. sz. törzslapot ne írjuk alá, mielőtt az adatok valóságáról meggyőződünk. Általában az ingatlan-könyv és a törzslapok kiállítására a legnagyobb gondot fordítsunk, hogy ekként az előírt súlyos bírságolásokat és büntetéseket elkerüljük.

7. Az ingatlan-könyv beadása után az 1. sz. törzslap adataiban beállott lényeges változás (a helyiségek rendeltetéseinak megváltozása, egy főbérlok elköltözése, egy bérbeadatlan lakásba új bérlok beköltözése) esetében ennek megtörténtétől számított 5 nap alatt teljesen új törzslapot kell beadni, mert a törzslapoknak mindig a tényleges állapotot kell feltüntetni.

8. Az 1. és 2. fisában beálló kisebb változásokat (családtag, cseléd, vagy albérlok elköltözése, stb.) a 3. számú törzslap felhasználásával 24 óra alatt kell bejelenteni.

9. Nem verrokon vendégnek a lakásba befogadását másnap reggel a 4. sz. törzslapon kell bejelenteni.

Primaria Municipiului Oradea.

Serv. fin. bir. Licitațiilor.

Nr. ad. 12697-13033—1939.

PUBLICAȚIUNE:

Se aduce la cunoștința generală, că în ziua de 12 Maiu 1939, ora 9 a. m. se va ține în sala mică de ședințe a primăriei, etaj I. camera nr. 1, a doua licitație publică în continuare cu supra-licitație verbală pentru:

1. Inchirierea a două locuințe compuse din câte 3 camere și accesorii, din edificiul Apollo, etaj I. și III. Bdul Regele Ferdinand nr. 12.

2. Inchirierea unei locuințe compuse din una cameră și accesorii din Piața Casarmei nr. 30.

3. Inchirierea a 2 locuințe de câte 2 camere și accesorii și a 2 locuințe de câte 1 cameră și accesorii din Str. Mărăștii nr. 3.

Licitația se va ține în conformitate cu dispozițiunile art. 88—110. din legea contabilității publice și norme publicate în Monitorul Oficial nr. 127 din 4 Iunie 1939.

Concurenții vor înainta oferte scrise, timbrate, încheie și însoțite de garanția de 50% în numerar sau efecte de Stat.

Caietul de sarcini precum și alte informațiuni se pot primi în fiecare zi în orele de serviciu la biroul licitațiilor, parter, camera nr. 20. Oradea, la 27 Aprilie 1939.

Primar:
Dr C. Solyom.

Secretar General:
Fildan.

Az angol alsóház vitája a kötelező katonai szolgálatról

Az ellenzék vezére szószegésnek minősítette a kormány elhatározását. — Chamberlain újabb nagy beszédet tartott

Londonból jelentik: Az angol felsőházban Lord Steenhop tengerészetiügyi miniszter tette bejelentést a kötelező katonai szolgálatra vonatkozó kormányelhatározásról. Az alsóházban csütörtökön megkezdődött a vita a kormány bejelentéséről.

Az ellenzéki pártok közül a munkáspárt a kormányelhatározással szemben ellenjavaslatot adott be, melynek következő volt a szövege:

Az alsóház hajlandó arra, hogy minden szükséges intézkedést megtegyen a nemzet védelmének biztosítására és nemzetközi kötelezettségeinek végrehajtására, sajnálja azonban, hogy Nagybritánia kormánya megszegve ígéreteit, feladja az önkéntes katonai szolgálat elvét, amely pedig nem bizonyult alkalmatlannak arra, hogy az ország védelméhez szükséges emberanyagot biztosítsa. Az alsóház véleménye szerint az intézkedés hibás felfogásból indul ki és nem hogy hatósosan hozzájárulna az ország védelméhez, hanem ellenléteket fog előidézni és gyengíteni fogja a nemzeti erőfeszítést. A kormánynak ez a szándéka új bizonyíték amellett, hogy a jelenlegi kormány Anglia ügyeinek vezetésével nem érdemli meg az ország és az alsóház bizalmát.

A liberális párt a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

Az angol alsóház kifejezi Nagybritánia népének azt a szilárd elhatározását, hogy a legteljesebb mértékben együtt akar működni a támadással szembeni ellenállás megszervezésében és a világ rendjének biztosításában, nem helyeselheti azonban az önkéntes katonai szolgálat elvének tervezett feladását egy olyan pillanatban, mikor az önkéntes szolgálatra való jelentkezés erősebb ütemű, mint a katonai felszerelések gyártása. Különösen nem helyeselheti olyan részleges megoldást rendszert, amely a katonai szolgálat egész terhét csak a hús és huszonegyévesekre hárítja.

A megindult vitában Attlee őrnagy, a munkáspárti vezére különösen azt hangoztatta, hogy a kormánybejelentés szószegés a kormány eddig tett többszöri ígéretéhez képest. Ez ígéretek tudnillik mindig úgy szóltak, hogy a kormány nem fogja a katonai kötelező szolgálatot bevezetni. Chamberlain miniszterelnök az ellenzéki felszólalások után ismét hosszabb beszédet mondott.

Chamberlain újabb beszéde

Kimentette magát, hogy az események zuhanó gyorsasága miatt nem tájékozathatta előre az ellenzékét. Aztán kiemelte, hogy a bejelentést még Hitler beszédének elhangzása előtt kívánja megtenni. Nem akarják azt a látszatot keltetni, mintha az angol elhatározást Hitler állásfoglalása befolyásolta volna.

Azután különösen a szószegés vádjával foglalkozott. Elmondotta, hogy amikor a katonai kötelező szolgálat be nem vezetésére vonatkozó ígéreteit tette, akkor nem volt még a cseh kérdés. A cseh-morva protektorátus létesítése óta véleménye megváltozott.

— Nem először! — szökött közbe az ellenzék.

— Mindenkinek joga van, hogy véleményét megváltoztassa, ha a körülmények megváltoznak, — vágott vissza Chamberlain.

Ezután arról szólt, hogy a parlament feloztatására eddig nem gondolt. De ha az ellenzék ebben a kérdésben kiélezi a helyzetet, akkor új választások elrendelésére is sor kerül-

het. Az emiatt való súlyos felelősség terhét az ellenzékre hárítja.

A szavatosságvállalások komolysága

Chamberlain ezután arra utalt, hogy a Lengyelország, Románia és Görögország érdekében vállalt szavatosság Angliát kötelezi. A külföldön kétségbevittek e szavatosság gyakorlati értékét és komolyságát. Még a francia sajtóban is volt olyan gúnyos megjegyzés, hogy „Anglia kész harcolni az utolsó francia katonáig.” E felfogás megszüntetésére kell tüntető megnyilvánulást adni arról, hogy Anglia igenis,

Az alsóház tulnyomó többséggel, a felsőház egyhangulag elfogadta a kötelező katonai szolgálatra vonatkozó kormányelhatározást

Az idősebb korosztályokat is felszólították nemzetvédelmi szolgálatra

Londonból jelentik: Az angol alsóház 336 szavazattal 143 szavazat ellenében elvetette az Attlee őrnagy vezetése alatt álló munkáspárt bizalmatlansági indítványát és 376 szavazattal 145 szavazat ellenében kimondotta, hogy helyesli a kormánynak a kötelező katonai szolgálat bevezetésére vonatkozó elhatározását.

A felsőház szavazás nélkül elfogadta a kormány javaslatát.

Londonban a nemzetvédelmi századok megalakítására kiadott kiáltvánnyal egyidejűleg egy másik kiáltványt jelent meg, amelyben a kormány felkéri a 45 és 51 éves korosztályokat, hogy minél nagyobb számban jelentkezzenek a nemzetvédelmi századokba.

Az angol belügyminiszter nagy beszédet mondott a kormányelhatározás nemzetközi jelentőségéről

Londonból jelentik: Sir Samuel Hoare belügyminiszter csütörtökön este nagy beszédet mondott az Angol Királyi Akadémia díszlakomáján. Sir Samuel Hore beszédében felszólította a külföldet, hogy ne becsüljék le az angol kormánynak azt a súlyos elhatározását, hogy bevezette a kötelező katonai szolgálatot.

Anglia a békét saját erejével akarja biztosítani és békében akar élni az egész világgal, de minden körülmények között megvédi becsületét, szabadságát és demokráta elveit. Anglia nem fogja eszerben hagyni azokat az államokat, amelyeknek a demokráta hatalmak támadás esetén segítségüket ígérték.

Az angol-orosz tárgyalások előhaladása

Maisky londoni szovjet-nagyk övet kijelentései. — Oroszország az európai segítségnyújtásért csak Európában kíván Angliától és Franciortól ellenszolgáltatást

Kopenhágából jelentik: Maisky londoni szovjet nagykövet Moszkvából való visszatértekor Párizson és Kopenhágán keresztül repült Londonba. Kopenhágában hosszabb időt töltött a szovjet-nagykövet és ez alkalmával nyilatkozott az egyik dán újságíróknak az angol-szovjet tanácskozásokról.

Nyilatkozatában elmondotta, hogy nem visz Moszkvából semmi különös üzenetet az angol kormánynak. A további kérdésekre válaszolva kijelentette, hogy a szovjet az európai helyzettel kapcsolatban kész hadianyaggal és gépekkel segítségére sietni az esetleg megtámadott demokráta államnak. Angliának egyébként ebben a kérdésben bizalmas javaslatot tettek és most a Szovjet Anglia válaszára vár. Arra a kérdésre, hogy az angol kormány beleegyezett-e egy széles feltételű szövetségbe, — nem adott választ Maisky nagykövet.

Londonból jelentik: Beavatott körök szerint a moszkvai angol nagykövet jegyzéket nyújtott át a szovjet kormánynak, amelyben az angol kormány arra kéri a szovjetet tegyen nyilatkozatot, hogy olyan arányban nyújt támogatást a szomszédos államoknak — beleértve Törökországot is, — amilyen mértékben az illető állam szükségesnek tartja. Ezzel szemben Franciaország és Anglia kijelentik, hogy ha a szovjetet európai határain belül támadás érné, abban az esetben a nyugati demokráta hatalmak fegyveres segítséget adnak.

Londoni vélemények szerint a szovjet ezeket a feltételeket elfogadja és már csak rövid idő kérdése a tárgyalások eredményes befejezése.

A szovjet katonai szövetségre tett ajánlatot Törökországnak

Isztanbulból jelentik: Itteni körökben híre jár annak, hogy Potemkin, a szovjet helyettes külügyi népbiztosa isztanbuli és ankarai tárgyalásai során katonai szövetségre tett javaslatot a török kormánynak. A katonai szövetség ellenértékeképp a szovjet nagyobb szabadságot kíván hadihajói számára a Boszporuson és a Dardanellákon.

Belgrádi jelentés szerint a szovjet nagyobb szabású diplomáciai akcióra készül Délkelet-Európában. Erre vallanak Potemkin szófiai és törökországi tárgyalásai.

Irország semleges marad

Londonból jelentik: De Valera ír miniszterelnöknek pénteken kellett volna elutazni a new-yorki világkiállítás ünnepélyes megnyitására. Az ír kormányelnök azonban az angliai kötelező katonai szolgálat bevezetése miatt elhalasztotta amerikai utját. De Valera a sajtónak adott nyilatkozatában kijelentette, hogy Irország minden körülmények között megőrzi semlegességét.

Megmérgezhető-e a szervezet egyszerű ételekkel is?

Igen! Ha a gyomor nem emészt rendszeren, ha a máj nem működik rendszeren. Mert tudvalevő az, hogy minden megevett étel emésztése alatt, mérgees anyagok is választódnak ki, amelyeket főleg a máj és vese hivatott méregteleníteni. Ha ezek megbetegszenek, akkor emiatt a szervezetben egy abnormalis mérgerakódás képződik, salakok, savak meszesedések formájában, amelyek rendkívüli rombolásokat idéznek elő később szervezetünkben.

A világhírű amerikai Gastro D. gyógyszerész, amely ma már a gyomorbetegségek közkeletűvé vált, főleg az emésztőszervekre bir rendkívüli hatással, normális állapotot teremt és a már fennálló gyomor-, bél-, epe-, vese- és májbetegedésekkel a legkitűnőbb eredményeket érték el vele.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 135 leltárnév mellett Császár E. gyógyszerárban Bucaresti, Calea Victoriei 124.

a legnagyobb önáldozat elhatározásával kész a maga szavatossági ígéretét teljesíteni. Az angol kormány elhatározása máris a legnagyobb megnyugvást és bátorságot keltette föl Anglia barátaiban.

A helytartóság rendelete a nemzeti lobogók használatáról

Kolozsvár. Saját tud. Tataru Coriolan dr Szamos-tartomány királyi helytartója a napokban maga elé kéréste a helybeli sajtó munkatársait és általuk a következők közlésére hívta fel a lapokat: „A nemzeti lobogó színe kék-sárga-piros és a színek a ruddal párhuzamosan helyezkednek el. A zászló anyaga lehetőleg gyapjuból készült legyen. A lobogót gonddal kell őrizni és csak nemzeti ünnepek alkalmából vagy pedig akkor kell kifüggeszteni, amikor a rendőrség erre külön rendeletet ad. A minisztertanácsi naplóban meghatározott ünnepnap alkalmakkor valamint a más egyéb esetekkor a lobogót a tartomány területén kötelesek kitenni: 1. Állami és magántulajdont képező házak tulajdonosai, gondnokai, vagy ezzel a művellettel megbízott személyek, 2. Közintézmények, 3. Kereskedelmi és ipari vállalatok, kereskedések, — tekintet nélkül szakmájukra — és mindazon iparosok, akik iparüzési engedéllyel nyílt üzlet-helyiséget tartanak.

A lobogókat az ünnepnapot megelőző este, de

legkésőbb az ünnepnap reggelén hét óra előtt kell kifüggeszteni.

A zászló méretei függ ugyan a kifüggesztendő hely, ház, vagy üzlet méreteitől, de legkevesebb a következő méretekkel kell rendelkezzen: a hossza 300 centiméter szélessége pedig 180 centiméter három emeletes épületek, templomok és közintézmények számára, b) 250x150 a két emeletes házaknál c) 200x100 a többi épületeknél d) 120x70 azok számára, akik a fenti kategóriák közül egyikhez sem tartoznak. A méretek a következőképpen értendők: a hossz merőleges a rudra, a szélesség pedig párhuzamos azzal.

A lobogót az épület homlokzatán az erre a célra készített zászlótartóban kell elhelyezni.

A fenti rendelkezés ellen vétőket megbírságoznak és 100—1000 lejig terjedhető pénzbírsággal sújtják.

Jelen rendelkezés három nappal a tartomány hivatalos lapjában való közzétételtől számított három napon belül lép életbe.

A Romániai Magyar Népközösség központi irodájának közlései

A csíkmegyei tagozat megalakulása. — A nemzeti munkavédelem ellenőrző bizottságai. — Ertekezlet az Erdélyi Gazdasági Egyesületben. — Tárgyalás Cornateanu földművelésügyi miniszterrel a magyar gazdasági társadalom kívánalmairól

19. sz. jelentés.

Csikszereván megalakult a Népközösség csíkmegyei tagozata. Elnök dr Kolombán József, alelnök dr Abraham József és dr Máthé László, főtitkár Adorján Imre, a Magyar Párt volt főtitkára, titkár dr Szatmári József. A Kulturális Szakosztály elnöke Biró Ferenc főesperes-plébános, a Gazdasági szakosztályé dr Pittner Árpád, a Szociális dr Kovács Károly. A többi alosztályok vezetőit később jelöljük ki. A gyergyói magyarság megszervezését a közel jövőben a központi kiküldöttek jelenlétében fogják végbevenni. Az ideiglenes jelleggel bíró megbízatást azért vállalták mindnyájan nagy lelkesedéssel, hogy a magyarság ne maradjon továbbra is képviselést nélkül s meg tudja tenni mindazokat a lépéseket, amelyeket a nép érdekei megkívánnak.

20. sz. jelentés.

A különböző vidékekről beérkező jelentések szerint a nemrégiben kinevezett tartományi nemzeti munkavédelem ellenőrző bizottságok megkezdtek működésüket. Ez a körülmény a magyar munkások, tisztviselők és egyéb alkalmazottak körében komoly aggodalmakat váltott ki. Ezzel kapcsolatosan hangsúlyozni kívánjuk, hogy a kisebbségi kormánybiztoság működéséről szóló szabályrendelet 11. szakaszának 2. pontja a következőket tartalmazza: „A román állampolgárok nyelv, faj, vagy valláskülönbség nélkül egyenlők a törvény előtt, amellyel szemben tisztelettel és engedelmességgel tartoznak”. (Az alkotmány 5. szakasza.) A 3. pont szerint: „Az érvényben levő törvények az összes román állampolgároknak nyelv, faj, vagy valláskülönbség nélkül ugyanazokat a polgári és politikai jogokat biztosítják, ugyanazzal a bánásmóddal és ugyanazokkal a biztosítékokkal. Ebből következők: A kisebbségi román állampolgároknak az ország többi állampolgáraihoz hasonló feltételek mellett gyakorolhatják különböző foglalkozásaikat és közhivatalokban és szolgálatokban helyet foglalhatnak.” (Az alkotmány 27-ik szakasza.) — A Magyar Népközösség és a Front Alosztálya legfontosabb, elsőrendű feladatának tartja, hogy a jogegyenlőség elvét a gyakorlati életben is érvényesítse. Megítélés szerint senkinek nem áll jogában valakit munkahelyéről eltávolítani azért, mert magyar etnikai származású. A törvények, elsősorban az alkotmány, mely az állampolgári jogokat és kötelezettségeket írja elő, még a lehetőségét is kizárják az ilyen eligondolásoknak. A magyarság vezetői éppen ezért legutóbbi bucuresti tartózkodásuk alatt ki is fejtették álláspontjukat az illetékes kormányzati ténnyezők előtt. Ennek következtében nem tételezhető fel, hogy az alkotmány és a törvények határozott intézkedéseit bárki is megszegné. Amennyiben azonban mégis olyan jogerelmek állhatnának elő, amelyek a magyar etnikai származású román állampolgárok megélhetését ténnek kétégeggé, az esetek azonnali jelentését kérjük.

21. sz. jelentés.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet kolozsvári székházában dr Szász Pál elnöklétével április 25-én szűkebbkörű megbeszélés volt, amelyen a Népközösségi gazdasági szakosztályának szervezési lehetőségeit vitatták meg. Az értekezleten Szigeti

Béla, gróf Teleki Ádám, Bodor Bertalan, Demeter Béla, Petrovay Tibor, Vita Sándor, dr Asztalos Sándor, Gyarmathy Árpád, Venczel József, Szolnoky Gyula, Albrecht Dezső, dr Szakács Lajos és Müller Géza volt jelen. Az első ilyen irányú értekezletet további megbeszélések követik.

22. sz. jelentés.

Dr Szász Pál, az Erdélyi Gazdasági Egylet elnöke, a Front igazgatósági tagja a napokban hosszas kihallgatáson jelent meg N. Cornateanu földművelésügyi miniszter urnál. Dr Szász Pál részletesen megbeszélte az erdélyi magyar gazdasági társadalomnak a földművelésügyi kormányzattal kapcsolatos kérdéseit. Többek között szövegre került a magyar gazdasági társadalomnak az állami gazdasági szervezetekben való arányos képviselete, a mezőgazdasági termények értékesítésének ügye, stb. A földművelésügyi miniszter nagy érdeklődéssel és megértéssel hallgatta az előterjesztéseket. Egyes kérdésekben dr Szász Pál rövid időn belül újabb javaslatokat fog tenni.

Kolozsváron kívül nyolc erdélyi városban lesz Pasteur-kezelés

Tehermentesítik a kolozsvári Pasteur-intézetet

Kolozsvárról jelentik: A közelmúltban Erdély nyolc orvosa kéthetes, veszettség elleni tanfolyamon vett részt Kolozsváron. A kormány azzal a céllal tartotta ezt a tanfolyamot, hogy a kolozsvári Pasteur-intézetet tehermentesítse, mivel az utóbbi időkben annyira túlszűfolt volt, hogy alig-alig tudott eleget tenni hivatásának.

Ez a túlszűfolttság adta a kormánynak azt a gondolatot, hogy az ország különböző városokban szintén ilyen intézetet állít fel, illetve a kórházban ilyen osztályt létesítenek. Így

ezentúl a következő városokban fognak veszettség elleni kezelést adni: Déva, Nagyvárada, Kolozsvár, Marosvásárhely, Oravica, Szatmár, Máramarosziget és Nagyszeben.

Tehát Erdélyben nyolc helyen.

Ez az intézkedés kétségtelenül igen nagy jelentőségű, mert így — sürgős esetekben — nem kell távoli vidékekről Kolozsvárra utazni, hogy ott a veszettség elleni oltásokban részesüljenek. Az egyes városok új pasteur-osztályai fogják ellátni a közvetlen környéket. Így Nagyváradra utalják majd be Bihar és Szilágy megyék. Dévára pedig Arad, Hunyad, Fehér és Torda megye lakóit is.

A norvég trónörökös hajója összeütközött egy amerikai gőzössel

Az amerikai hajó elsüllyedt

Londonból jelentik: Az amerikai partok közelében a norvég trónörökösét vivő „Yord” nevű norvég személyszállító hajó összeütközött a Sandy-Hook amerikai vezérgőzössel. Az amerikai hajó az összeütközés következtében elsüllyedt. Személyzetét sikerült megmenteni.

E héten nyílt meg a Budapesti Nemzetközi Vásár

április 28-tól május 8-ig tart.

1500 kiállító, 9 külföldi állam részvételével. — Saját rádióleadó állomás. — Divatszínház. — Számos ipari és közüzemi külön csoport.

50% utazási kedvezmény

Ervényes Magyarországon Budapestre április 18-tól, május 8-ig, vissza április 28-tól május 18-ig. A 37 külföldi államban érvényes vasuti és egyéb menetdíjkedvezmények részleteit a vásárigazolvány ismerteti. — Ervényes utlevél és vásárigazolvány felmutatása ellenében

vizummentes határátlépés április 18-tól május 8-ig.

A vásárigazolvány május 18-ig jogosít bárkit magyarországi tartózkodásra. **Vásárigazolvány** egyenként 120 leiert kapható »Románia« utazási iroda és a **Wagons Lits-Cook** iroda összes fiókjainál.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Bulgáriában: Egész évre 900, félfévre 450
negyedévre 225, egy hóra 75 lei.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félfévre 25 P, negyedévre 15
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: **dr Sulyok István.**

Kéziratokat nem örvünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucurești időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Erősödő szél, felhősödés több helyen, főleg északon zivataros eső. A hőmérséklet csökken.

P. CSISZÉR LAZÁR BONAVENTURA HALÁLA. Gyulafehérvárról jelentik: P. Csiszér Lázár Bonaventura gyulafehérvári szentferencrendi zárdfőnök életének 69. szerzetesi fogadalmának negyvennyolcadik, áldozópapságának negyvenötödik évében súlyos szenvedés után meghalt. A nagylelkű zárdfőnök mindenkinek mindene volt, jót akart és jót tett mindenkivel. Halála épp ezért osztatlan, mély részvétet keltett nemcsak szerzetes társai, de a hívek széles körében is. Temetése 28-án, pénteken délelőtt 10 órakor volt a gyulafehérvári római katolikus temetőben.

KÖZIGAZGATÁSI ÉRTEKEZLET VOLT A MÁRAMAROSSZIGETI PREFEKTURÁN. Saját tud. Csütörtökön délelőtt a prefekturán közigazgatási értekezlet volt, melyen a megye főszolgabírái és jegyzői vettek részt. Az értekezlet után a résztvevők tisztelgő bemutatkozást tettek Crisan Emil új ezredes-prefektusnál.

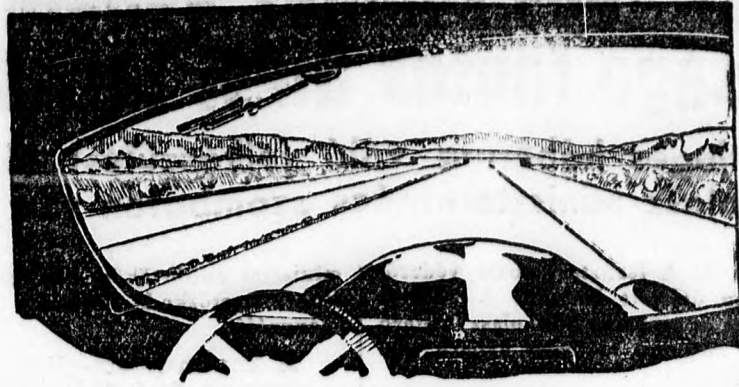
Megkönnyítették Szatmáron a névjegyzékből kimaradt állampolgárok jelentkezését. Saját tud. Csütörtökön a város vezetősége, a névjegyzékből kimaradt állampolgárok jelentkezésére vonatkozólag újabb rendeletet tett közzé. A rendelet értelmében azok az állampolgárságra jogosult lakosok, akik a névjegyzékből kimaradtak, a mostani összeírásnál mindössze egy születési bizonyítványt és a katonaiskolai másolatát kötelesek magukkal vinni. Ez a könnyítés, amely több irat beszerzését teszi fölöslegessé, csak azokra vonatkozik, akik 1918-ban már Szatmáron laktak, tehát illetőségük innen származik. A nemoptálás és az illetőség igazolását, a kérvényre vezetve, a város vezetősége és a rendőrség közösen, díjmentesen végzi el. Az illetőséget a kérvény benyújtása alkalmával régi adónyugtával vagy iparengedéllyel lehet igazolni.

MINDEN BANK ÉS RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KÖTELES ADÓVALLOMÁST TENNI A PÉNZÜGYIGAZGATÓSÁGON ÁPRILIS 30-IG. Nagyvárad. Saját tud. Az április 1-én életbelépett új pénzügyi törvény a részvénytársaságokat és bankokat is mentesítette az idej adókövetés alól és elrendelte, hogy a bankok és részvénytársaságok mult évi adóját vezessék elő az új költségvetési évre. Pinte Alexandru pénzügyi főtanácsos tegnap délelőtt a következő hivatalos közleményt adta ki a bankok és részvénytársaságok adóvallomási kötelezettségére vonatkozólag:

A nagyváradai pénzügyigazgatóság felhívja az összes bankokat és részvénytársaságokat, tekintet nélkül arra, hogy mult évi adójukat hivatalból vezetik elő erre a költségvetési évre is, mindezek dacára kötelesek április 30-ig bezárólag adóvallomást tenni. A vallomáshoz hozzátartozandók az összes mellékletek (mérleg, nyereség-vesztés számla és a költségvetési határozat). Ugyancsak kötelesek voltak beadni adóvallomást azok a cégek is, amelyeknek terminusa február végén lejárt. Tekintettel arra, hogy a pénzügyigazgatóság kontrolljai néhány napon belül megkezdik a bankok és részvénytársaságok ellenőrzését, minden bank és részvénytársaság nyújtsa be azonnal adóvallomási deklarációját, mert mindazokat, akik ennek a rendeletnek nem fogják eleget tenni, az évi adójuk egy negyedével lesznek megbüntetve.

A NAGYVÁRADAI „HANGYA” TAGOK FIGYELMÉBE. A nagyváradai Népszövetségi Furnica-Hangya holnap, vasárnap délelőtt fél 12 órakor a Katolikus Körben közgyűlést tart, melyre a tagok megjelenését kérjük. Amennyiben a tagok kellő számban nem jelennek meg, ez esetben május 7-én ugyanazon helyen és időpontban, tekintet nélkül a megjelent tagok számára, a közgyűlést megtartjuk. Igazgatóság.

Temetés. Szilágyi Bálint CFR nyugdíjas 78 éves korában Nagyváradon meghalt. Temetése tegnap délután volt. (Erdélyi „Concordia”.)

Saját kocsiával
jőjön

NÉMETORSZÁGBA

A birodalmi autótutak a világ legszebb és legmodernebb autótutjai. Több mint 3000 km üzemben. A Grossglockner-ut, Pack-ut és számos más alpesi ut feltárják az autós számára a természet szépségeit.

Díjmentes utösszeállítást, felvilágosítást és prospektust nyújt az
OFICIUL TURISTIC GERMAN
BUCUREȘTI, CALEA VICTORIEI 114

Zürichi zárlat. Párizs 11.79 egynegyed, London 20.38 háromnegyed, Newyork 445.12, Brüsszel 73.32 fél, Milánó 23.42 fél, Amszterdam 237.90, Berlin 178.60, Szófia 540, Varsó 840, Belgrád 10, București 325.

KÜLPÖLDÖN LEVŐ 1000 ÉS 500 CIMLETŰ DINÁR BANKJEGYEK BEVITELÉRE TILOS JUGOSZLÁVIÁBA. Bucureștiből jelentik: A délszláv követség közlése szerint a miniszter megtiltotta az 1900 és az 500 dináros bankjegyeknek az országba való bevitelét, valamint az 500 dinár értékűt meghaladó 100 dináros bankjegyek bevitelét is és ennek ellenére Délszláviába utazó személyek dinár bankjegyeket viselhetnek be az országba, mások pedig levélben igyekezzenek dinár bankjegyeket becsempészni. A délszláv kormány felhívja a figyelmet arra, hogy ezeket a bankjegyeket a délszláv hatóságok a legszigorúbban elkobozzák.

HUTA ÉS KISTÉCSŐ KÖZÖTT TIZ MÉTERES MÉLYSÉGBE ZUHANT EGY AUTÓ-KAMION. Máramarossziget. Saját tud. Huta és Kistécső között egy Szatmárról—Máramarossziget fele haladó autókamion, melyen a sofőrön kívül 3 kísérő utas tartózkodott az egyik szerpentin kanyarodónál motorhiba következtében le tért az útról és egy 10 méteres szakadékba zuhant. A sofőr és a kísérők kelő időben észrevették a bajt és kiugrártak a gépből, de így is kisebb sérüléseket szenvedtek.

A nagyváradai evangélikus egyház közgyűlése. A nagyváradai evangélikus egyház vasárnap, április 30-án, délelőtt 11 órakor, az istentisztelet után, rendkívüli közgyűlést tart, melyre a presbitereket, a híveket s a nőgyuletet ez uton is meghívja. Az istentisztelet már a templomban lesz.

Meghívó. A Nagyváradai Sport Egylet 1939 május 7-én, vasárnap délelőtt fél 12 órakor tartja XXXIV-ik évi rendes közgyűlést az egylet helyiségében, amelyen résztvehetnek a szavazójegyzékbe felvett tagok. Tárgeprozat: 1. Évi jelentés. 2. Zarszámadás és mérleg tárgyalása. 3. Felmentések megadása. 4. Költségeloirányzat tárgyalása. 5. Választások. 6. Szerződésnek jóváhagyása. Elnökség.

Székrekedés és aranyéresfájdalmak

ellen **Leo-Pills**-megbízható, rendszeres és fájdalommentes hatása és tökéletes ártalmatlansága miatt, valamint, mert hosszabb ideig tartó használata mellett is mindig azonos hatása — esztendőnk óta a legjobban bevált.
Kapható: 20 vagy 60 labdacsof tartalmazó csomagolásban.

Leo-Pills

Meghalt dr Mayer Ödön. Budapesti jelentés szerint a Park-szanatoriumban elhunyt Mayer Ödön dr. volt gyulafehérvári ügyvéd. Mayer Ödön aki a békeidők utolsó két évtizedében a magyar közéletben igen jelentős szerepet játszott, Erdély-szerzte széles körben nagy ismerettségnek örvendett és szeretetreméltó egyéniségével magának sok hívet és barátot szerzett. Nemcsak a közgazdasági életben vett tevékeny részt az elhunyt, hanem a politikai életben is. Lukács László és gróf Tisza István hűséges követője és híve volt. Mint politikus, a magyar parlamentben az utolsó békeidőkben az alvinci kerületet képviselte. Harminc éven át volt elnöke előbb a gyulafehérvári szabadelvű pártnak, majd később a munkapárt-nak. Mayer Ödön öt évtizeden át volt a Solvay-Művek jogtanácsosa és az első közé tartozott, aki az akkor felfedezett éarmási gázmezők nagy gazdasági jelentőségét felismerve, résztvett az ezek kihasználására alakult Földgáz Rt. megalapításában. Mindkét fia önkéntes jelentkezésként küzdött a világháborúban és nagyobbik fia — fel nem használt felmentési okirattal a zsebében — hősi halált halt a harctéren. A békeéveknek ezt a jelentős és tiszteltreméltó munkásságát, felesége, hercegné Jónás Katica s fia, Mayer Földi Ákos dr gyászolják. Az elhunyt földi maradványait Budapestről Gyulafehérvárra szállították és ott folyó hó 30-án, vasárnap délután fél 3 órakor helyezték örök pihenőre a családi sírkövedékbe.

NAGYSZABÁSÚ UTLEVELHAMISÍTÁS LEPLEZETT LE A GALATI RENDŐRSÉG. Galatiból jelentik: A galati rendőrség utlevelhamisítási ügyet leplezett le. Az idegenellenőrző hivatalnál megjelent egy férfi olasz utlevellel és láttamoztatni akarta azt. A rendőrtisztviselő olaszul kérdezett valamit a férfitől, aki nem értette meg a kérdést. Ez gyanúra adott okot és az illetőt rendőri kihallgatásnak vetették alá. A kihallgatás további során kiderült, hogy az illető egy Grünberg nevű ügynök segítségével szerezte az olasz utlevellet és rajta kívül még sokan kaptak hasonló módon olasz utlevellet és személyi okmányokat. Kiderült, hogy a hamisításokat Gheorgheo Pancaldi, a galati olasz konzulátus tisztviselője követte el, aki 20 ezer leiért árusította az olasz utlevelleket. Gheorgheo Pancaldi megszökött. A vizsgálat folyamatban van és köröző levelet adtak ki.

Uj árak lépnek életbe szombaton Szatmáron. Saját tud. A szatmári mézárások azzal a kérelemmel fordultak a város vezetőségéhez, hogy a hús és ennek termékeinek árát kilonként két lelel emelje fel. A város vezetői tanulmányozás tárgyává tették a kérdést, majd arra a megállapításra jutottak, hogy a mézárások álláspontja csak részben indokolt. Ennek értelmében csak a sertéshús, szalonna és a hajt árat vitték fel kilonként két lelel. A marhahús és a zsir ára változatlan maradt. Az új árak szombaton reggel lépnek életbe. A mézárások a város határozatát sürgetelmessé látják, mert — állításuk szerint — a szarvasmarha ára is sokat emelkedett az utóbbi hetekben, tehát a marhahús árának felemelése is indokolt volt.

Az olasz képviselőház véderő bizottsága fontos ülést tartott

Az esetleges háborúra való felkészülést tárgyalták.
Az olasz minisztertanács szombaton tart ülést

Rómából jelentik: A fasiszta kamara véderő-bizottsága pénteken délelőtt összeült. A véderő-bizottság elsősorban a tengeren túli olasz haderő kérdéseit vizsgálja meg egy esetleges háború idejére.

Másik római jelentés szerint az olasz kormány tagjai szombaton minisztertanácsra ülnek össze. Rómában a pénteki és szombati tanácskozásoknak különös jelentőséget tulajdonítanak.

Róma kormányzója
Ribbentrop német külügyminiszternél

Rómából jelentik: Ribbentrop német külügy-

miniszter csütörtökön kihallgatáson fogadta a Berlinben tartózkodó Colonna herceget, Róma kormányzóját.

A kommunista-ellenes szövetségből
katonai szövetség?

Rómából jelentik: A Stampa szerint a párizsi lapok célzatosan terjesztik azt a hírt, amely szerint a kommunista-ellenes szövetséget katonai szövetséggé akarnák kiszélesíteni. A párizsi lapoknak ez a híre csak riadalomkeltésre szolgál — jegyzi meg az olasz lap.

Az aradi báró Neumann-féle textilgyár telekvásárlási ügye a temesvári tábla előtt

A feljelentő szerint tizenegy millióval károsították meg a várost.
Három millió prémiumra tart igényt a feljelentő s ezért magánvádlóként lépett fel — Perietianu ügyvédsvövetség elnök képviselte Neumannékat

Temesvár. Saját tud. Érdekes felebebeszi ügyet tárgyalt az ítélőtábla. Veliciu Emil dr., az aradi városi tanács volt tagja, 1936 őszén a közvagyon védelméről szóló törvényre hivatkozva feljelentést tett az aradi ügyészségen. Kifejtette ebben a feljelentésben, hogy a báró Neumann-féle Aradana-textilgyár Arad várostól mintegy huszonegy holdnyi területet vásárolt egymillió tizenháromezer leierért, holott a Victoria-bank szomszédos telekrészeit holdankint hatszázezer leierért adták el. Arad városát így, a feljelentő számítása szerint tizenegymillióval károsították meg, amiértis báró Neumann Károly, Ferenc és Ede ellen, valamint Issekutz István dr. textilgyári ügyész és Klein Endre dr. igazgató ellen a bünvádi eljárás megindítását kérte.

Az aradi ügyészség meg is indította volt az eljárást, de később azzal az indokolással, hogy Veliciu dr. nem érdekelt fél az ügyben, beszüntette. Veliciu dr. erre közvetlenül a törvényszéknél tette meg a feljelentést és egyúttal bejelentette, hogy három millió erejéig magánvádlóként is kíván szerepelni, miután ugyanis a közvagyon védelméről szóló törvény a feljelentőnek a közvagyonért károsodás összegének harminc százalékát jutalékként biztosítja.

Az aradi törvényszék ki is tűzte a tárgyalást, amelyen most már az aradi ügyészség a vádhoz. Arad városa a magánvádhoz csatlakozott. Ellenben végül a törvényszék is beszüntette az eljárást azzal, hogy Veliciu dr.-nak nem volt jogcíme ahhoz, hogy a törvényszékhez közvelelőleg tegyen feljelentést és hogy magánvádlóként fellépjen. A törvényszék a város részéről emelt magánvádat is elutasította.

Ugy az ügyészség, mint Arad városa és Veliciu dr. erre felebebeszéltek a temesvári táblához. A tárgyalás csütörtökön a déli órákban kezdődött és jogügyi körökben nagy érdeklődést váltott ki. Annál is inkább, mivel báró Neumann képviselőtében többek között Perietianu Grigore volt igazságügyi államtitkár, az ügyvédi kamarák szövetségének elnöke jelent meg. A vádlottak illetve alperesek egyébként nem jelentek meg.

A tárgyalást Enescu Vlad táblai főügyész-helyettes beszéde vezette be, aki utalt arra, hogy az aradi ügyészség felebebeszése minden alapot nélkülöz és kérte, hogy mind ezt, mind pedig Arad város és Veliciu dr. felebebeszését utasítsa el a tábla, illetve hagyja jóvá az aradi törvényszék határozatát.

A főügyész-helyettes kifejtette, hogy minden állampolgárnak joga és köteles-

sége, ha közvagyonnal való visszaélésről tudomást szerez, ezt a hatóságokkal közölni.

Ezt tette Veliciu dr. is, abban a feltevésben, hogy Arad város vagyonát károsodás érte. Kérdéses azonban, hogy a törvény szerint részére kiltásba helyezett három millió jutalék feljogosítja-e arra, hogy magánvádlóként lépjen, hiszen nem olyan összegről van szó, amellyel ötmagát megkárosították. Az, hogy valaki valamelyes rekompenzációra igényt emel, még nem jogim a magánvád emelésére. A helyettes-főügyész különben meglepőnek tartja Arad város magatartását, amely csak akkor érezte magát károsultnak, amikor Veliciu dr.-t az ügyészség már elutasította és nem tartotta be a törvényelőírta alakításokat.

Arad város jogi képviselőjének felszólalása után Veliciu dr. képviselője azt a felfogást vallotta, hogy az aradi ügyészség akkor követett el hibát, amikor nem emelt mindjárt az első feljelentés alapján vádat. Az ügyvéd több bucaresti példára utalt, amikor a feljelentő ebbeli jogát a semmitől sem elismerték. Ezek után úgy a belügyminisztérium, mint pedig a temesi királyi helytartóság jogi képviselői jelentették be, hogy érdekteleneknek tekintik magukat ebben az ügyben, miután Arad városa maga vette át a magánvádat. A báró Neumann-féle textilgyár jogi képviselője meg csatlakozott a helyettes-főügyész kérelméhez és kifejtette, hogy a gyár a kérdéses területet a törvényes formák betartásával, árverésen vette s ezt az illetékes helyeken jóváhagyták. A vételár a védelem szerint tényleg aránylagosan olcsó volt, ezt azonban a szerződésben kikötött, illetve vállalt súlyos feltételek magyarázzák meg.

Általános érdeklődés közepette emelkedett végül Perietianu ügyvédsvövetség elnök szólására és nagy jogi fejtegetésekben vázolta ki-kí szerepét ebben az ügyben — kijelentette, hogy a Neumann-testvérek képviselőtét semmi esetre nem vállalta volna, ha nem lett volna az a meggyőződése, hogy az igazság az ő oldalukon van. Perietianu a maga fejtegetéseit sok és éles ironiával fűszerezte s amikor általában a feljelentők szerepét kezdte jellemezni, Veliciu dr. felhevülten kelt ki a megjegyzései ellen, kijelentve, hogy azokban személyes támadást lát s ezt ki akarja kérni magának.

Az ítélőtábla rövid tanácskozás után a maga részéről is elutasította az aradi ügyészséget, Arad városát és Veliciu dr.-t, illetve azok felebebeszését.

A felebebeszőknek jogában áll a Semmitől sem-hez felfolyamodással fordulni.

Május elseje, a munkások örömnépe

Bucurestiből jelentik: Néhány nap mulva az általános összhang és jóreménység jegyében fogják országsszerte megünnepelni május elsejét.

Az iparos és magántisztviselő céhek, valamint a munkásság képviselői ez alkalommal nagy kongresszusra gyűlnek össze az ország minden részéről Bucurestibe. A nagygyűlés szónokai kifejezést fognak adni az ország és a király iránti hűségüknek s aztán tárgyalni fogják azokat a kérdéseket, amelyek az ő életérdekeikbe vágnak.

A céhek és munkásképviselők első országos kongresszusa lesz ez, amelyen az ország munkássága elfogja ismerni az új kormányzati rendszer jótéteményeit, szemlét tartva azon megvalósítások és törvények fölött, amelyek 1938 május 1-től 1939 május 1-ig életbeléptek.

Ha visszapillantást teszünk ezekre a megvalósításokra, könnyű megállapítani, mily nagy számúak és jelentősek azok.

Egy évvel ezelőtt Ralea munkaügyi miniszter bejelentette a kereskedelmi akadémia dísztermében, hogy Ófelsége a király magas kezdeményezésére és az egész kormány közreműködésével megalkotta azokat a törvényeket, amelyek kielégítik a munkásság legsürgősebb szükségleteit.

És az ígért teljesülésbe is ment. Csak néhányat említünk e megvalósítások közül: A munkalapra vonatkozó törvények; a munkaszerződésekre, a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó törvények; a Munka és Öröm szervezet létesítése; a szakmai előkészítés és gyakorlat törvényének módosítása; a céhtörvény; a társadalombiztosítási törvény, amely többek között gondoskodik a kiöregedett munkások nyugdíjazásáról; a szakmai bírósokdás törvénye stb.

Ezeket kívül a munkaügyi miniszter számos rendeletet adott ki, amelyekkel kielégítő módon szabályozta a munkaadók és alkalmazottak közötti viszonyt.

Igy tehát a munkásság, amely elé a múltban az emberiség paradicsomának ábrándképeit festették, anélkül, hogy az ígéretek közül bármit is teljesíthettek volna, most első ízben állapíthatja majd meg, hogy az ő érdekei is kielégítést nyertek, anélkül, hogy ezért bármit is kérnének tőle.

Ma a munkásság nem eszköz többé az üres jel-szavakat hangoztatók kezében. A munkásságot a király és munkatársainak szeretete a parasztság mellé emelte.

S új megvalósítások jelennek meg a láthatáron. Munkásváros létesül a főváros ipari negyedei közelében. Ötéves terv végrehajtásával a fővárosi és vidéki munkásságnak egészséges lakásokat fognak biztosítani. Június hónapban a „Munka és Öröm” intézmény kiállítását híven és nagyszerűen fogja tükrözteni mindazokat a megvalósításokat, amelyek a romániai munkásság érdekében történtek.

Ime, ezért lesz az idei május elseje a romániai munkások különös örömnépe.

A nagyváradai mozgóképszínházak műsora:

DORIAN: UTOLSÓ BARIKÁD.
APOLLÓ: KISÉRTÉSEK ÓRAJA.
CORSO: RAMUNTSCHO.

Apróhirdetések

Lakás

szavanként 3 lei

Utcai

szoba butorral vagy üresen kiadó. Nagyvárad, Str. Delavrancea 16. szám.

Kiadó

szép utcai szoba. Nagyvárad, Strada Moldova 25. szám.

Modern

dió hálószoba butorok olcsón eladó. Nagyvárad, Str. Alexandri 47. szám alatt.

Jobb családnál

butorozott szobát teljes ellátással keresek. Címeket: „Köztisztviselő” jellegre a kiadóba.

Hülönféle

szavanként 3 lei

Ha

nem süt, főz a takaréktűzhelye, Bessenyei kályhás, felelősség mellett rendbehozza. Nagyvárad, Str. Rosiorilor 15. szám.

PUHA ÓLMOT

állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t.